

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Strabonis Geographicorum [geographicorum] Lib. XVII

Strabo

Basileae, 1539

Liber undecimus

urn:nbn:de:bsz:31-67095

UNdecimus Asiam incipit, quam Tanais in superioribus septentrionis partibus nascens disiungit ab Europa. Cōtinet hic liber gentes Tanaidis ortui adiacentes, orientem ac meridiem uersus, item omnes Barbaras nationes, quæ Caucasum montem accolunt, è quibus sunt Amazones, Massagetæ, Scythæ, Albani, Iberes, Bactriani, Caspij, Medi, Persæ, Armeniæ duæ usq; in Mesopotamiam. Cōplectitur etiam Troglodytas, & gentes eas quæ Heniochi dicuntur. Item Sceptuchos, Choanos, Assyrios, Polyphagos, Abianos, Siracos, Tapyros. Meminit Iasonis, & Medæ, & urbium quas condiderunt, meminit etiam Xerxis, Mithridatis, & Alexandri eius qui ex Philippo natus est.

STRABONIS
GEOGRAPHICORVM
LIBER VNDECIMVS.

EUROPAE continua est Asia, ad Tanaim flumen illi coniuncta, de qua deinceps dicemus, & euidentiae gratia naturalibus quibusdam terminis loca omnia † destinabimus. Quod itaq; Eratosthenes fecit in toto terrarū orbe, idem nobis in Asia faciendum est. Nam Taurus mediam quodammodo continentem hanc diuidit ab oriente in occidentem, cuius partem ad aquilonem relinquit, partem ad meridiem. Alteram Græci interiorem uocant, alteram ex-

Asia termini.

* distingue
mus pot. Asia
notas.

Taurus mons.

teriore. Quæ & si à nobis ante dicta sunt, memoriae tamen gratia, repetantur. Mons hic multis in locis latitudinem habet stadiorum trium millium, longitudinem quantum Asia stad. circiter XL. & quinque millia, à transmarina Rhodi ora usque ad Indiæ ac Scythiæ extrema orientem uersus. Idem in nomina ac partes multas diuiditur, quarum aliæ maiores, aliæ minores ambitus comprehendunt. Sed quoniam in tanta montis latitudine gentes quædam continentur, aliæ obscuriores, aliæ omnino notæ, ut Parthi, Medi, Armenij, & Cappadocum quidam, præterea Cilices & Pisidæ. Quicumque ad borealem plagam declinant, in borealibus ponendi sunt, quicumque ad australem, in australibus. Qui in medio montium iacent, n̄ propter aëris similitudinem ad boream sunt collocandi. nam frigidi sunt, australes uero calidi. Porrò flumina quæ hinc decurrunt omnia ferè in contrarias labuntur partes, alia in boreales, alia in australes, & si nonnulla postea ad orientem uel occidentem conuertantur. Et natura fert, ut montes eos pro confinibus habeant, quibus Asiam diximus in partes duas diuisam, quemadmodum mare quod intra columnas est, quod cum maxima ex parte è directo sit ijs montibus duas efficit continentes, Europam atque Aphricam, quarum id aptissimū quoddam confinium est. Sed quoniam ijs qui ab Europa in Asiam transeunt, borealia ex Asiæ diuisione prima sunt in geographia, ab ijs incipiendum est. Horū autem ipsorum prima sunt quæ Tanaidi adiacent, quem nos Europæ atq; Asiæ litem posuimus. Hæc quasi peninsulā quandā efficiunt, quæ ab occidente Tanaide flumine, ac Mæotide ambitur, usq; in Bosphorum & maritimam Euxini oram, quæ ad Colchos defunt à septentrione oceano usq; ad Caspij maris os. Ab oriente, hoc

Asia partes.

Tanaïd flu.

Cyrus. eodem mari usque ad Albaniam & Armeniam cōfinia, ubi Cyrus & Araxes emittuntur, quorum alter per Armeniam, Cyrus per Iberiam & Albaniam fluit, ab austro autem terra quæ est ab ostio Cyri usque in Colchidem trium millium ferè stadiorum, à mari in mare per Albanos & Iberas. Quapropter isthmi rationem obtinet, qui hunc isthmum tantum dixerunt, quantum Clitarchus, qui eum ab utroque pelago perfusum dicit, non sunt audiendi. Posidonius putat eum mille & quingentum esse stadiorum, quantum isthmum, qui inter Pelusium est atque rubrum mare. Videtur, inquit, nec ab eo differre, qui est à Mæotide in oceanum. Sed ego non uideo quomodo quisquæ ei incerta credat, de quibus ueri similitudinē nullam afferre potest, cum decertis adeo dicat imprudenter, quanquæ Pompeio familiaris fuerit, qui in Iberas & Albanos duxit exercitum, usque ad utranque & Colchici & Caspij maris partem. Tradunt enim Pompeium cum ad piraticum bellum exiret, & mox contra Mithridatem esset exiturus, Rhodum uenisse atque disputanti Posidonio affuisse, cui in discessu interroganti, num quid iuberet, respondisse Posidonium ferunt, *ἀλλ' ἄριστόν ἐστι καὶ τωέροχον ἐμμεναί ἄλλω.*

Pompeius.

Posidonij responsum.

Se gereret clare atque alios excelleret omnes.

Huc accedit quod eius historiã scripsit, unde oportuit diligentius esse ueritatem exquirere. Secunda pars erit terra quæ ultra Hyrcanium pelagus iacet, quod Caspium appellatur usque ad Scythas, Indis uicinos. Tertia erit ea quæ dicto isthmo cōtinua est, nam post hunc & Caspias portas sequuntur loca Europæ proxima, & ipsæ quæ cis Taurum sunt, ut Media, Armenia, Cappadocia, & quæ interiacent. Quarta pars erit regio quæ cis Halym est, & quæ in ipso Tauro sunt & extra Taurum, quæcunque in peninsulam incidunt, quam isthmus efficit, qui Ponticum mare dirimit à Cilicio. Ex his quæ cis Taurum sunt, Indiam ponimus & Arianam usque ad gentes, quæ ad Persicum mare & Arabicum sinum ac Nilum uergunt, Ægyptium mare atque Issicum uersus. His ita dispositis primam partem incolunt à septentrionis & oceani partibus Scytharum quidam Nomades, & in curribus ð degentes. Interius uero Sarmatæ atque ð Scythæ, Aorsi, & Siraci, qui meridiem uersus usque ad Caucaſi montes descendunt, alij Nomades, alij in ð tabernaculis degentes, atque agrum colentes, circum lacum Mæotæ habitant. Bosphorum uersus Asiatica regio est & Sindica, post quam sunt Achæi, Zygi, Heniochi, Certetæ, Macropogones, ultra quos angustia sunt Pthiophagorum. Post Heniochos Colchis est, sub Caucaſijs atque Moschicis montibus sita. Sed cum Tanaim Europæ atque Asiæ terminum fecerimus, ab eo incipientes singula peragemus. Fertur itaque Tanais à septentrionis partibus Nilo contrarius, non tamen per diametrum (ut quidam putant) sed orientalius originem ut ille incertam habens. Verum Nilus magna ex parte notus est, ac regionem percurrit totam accessibilem, & longas habet nauigationes. Tanaidis uero ostia scimus, nam duo sunt ad septentrionales Mæotidis partes, sexaginta inter se stadijs distantia, supra ostia uero nihil penè notum est propter frigora & regionis difficultates, quas indigenæ facile perferunt, carnibus & lacte more Nomadum enutriti, alienigenæ perferre non possunt. Præterea cum Nomades difficulter alijs misceantur, & multitudine & uiribus præsent, intercludunt ne qua ex parte regio permeetur, & ne quas flumen nauigationes habeat. Iccirco quidam existimant, eum fontes in Caucaſijs montibus habere cum multus ad septentrionem feratur, postea conuersum ð emittere in Mæotim. His Theophanes Mitylenæus uidetur assentiri.

*** Sic ð ἰσθμὸς ἄρα, ferè interpretatur.**

iri. Quidam
tam longi curſi
pentrione id est
mine, à Græcis
latus est, cum m
Asia, atque Eu
hant mancipia
num, ac cetera c
in ſula iacet nom
procul in lacu p
borealia, stad. a
nere euntibus.
gredienti, primi
conditurg apte.
bites, quod pro
ſulas habent ſtat
æ ſunt, homines
agricultores non
tur, quorum qui
rent, mitiorem ui
ramben stad. ſun
ſoluunt qui nau
be in ueniuntur.
ſthmum claudet
æ, unde & Cimm
mediterraneam r
his ſedibus pepul
no urbes habitab
plum est. Hic est
æ, habens in ulter
ximū. Hinc ad Sa
poſitū, hominis i
us, à quo ad uicu
Cimmericus app
Achillei & Myrn
penſis agri, nomi
per tendit Mæoti
æ ſunt portuoſe.
catur, & decē ſtad
in ſuens, in ſulam
Hoc flumē nonn
ximū, & ad Coro
& Cepus & Herr
ſunt in ſula ad ſ
dextris. Item in S

tirj

tiri. Quidam à superioribus Histri partibus cum deferri putant, iudicium autem tam longi cursus etiam ab alijs plagis nullum afferunt, quasi de proximo & à septentrione id effici non possit. Ad Tanaim flumen & lacum urbs sita est eodē nomine, à Græcis condita qui Bosphorum habent, eam Polemo rex nuper depopulatus est, cum minus ei obtemperaret. Ea commune emporium erat Nomadum Asiae, atque Europæ, & eorum qui è Bosphoro lacum nauigant, quorum alij uehunt mancipia, pelles, & si quid aliud Nomadicum est, alij onerant uestem, uinum, ac cætera quæ mitioris uitæ sunt propria, ad stadia centum. Ante emporium insula iacet nomine Alopecia Migadorum hominum domicilium. Sunt aliæ non procul in lacu paruæ insulæ. Tanais ab ostio Mæotidis rectè nauigantibus ad borealia, stad. abest duobus millibus & c. Sed nec multo pluribus terrestri itinere euntibus. Nauiganti secus terram, & ad octingenta stadia à Tanaide progredienti, primum est is qui magnus Rhombites dicitur, ubi piscatio multa est & condituræ apte. Deinde aliorum octingentorum stad. interuallo est minor Rhombites, quod promontorium non adeo piscibus abundat. Maiores Rhombitani insulas habent stationibus plenas. Qui uero minorem Rhombiten incolunt Mæotæ sunt, homines operarij. In tota enim hac præternauigatione Mæotæ habitant agricultores non minus quàm Nomades bellicosi, & in gentes plurimas diuiduntur, quorum qui Tanaim accolunt, agrestiores sunt: qui uero Bosphoranis coherent, mitiorem uitam degunt. A minore Rhombite in Anticetam flumen, & Tyramben stad. sunt sexcenta. Hinc in uicum Cimbricum centum ac uiginti, unde soluunt qui nauigant. In hac præternauigatione quædam Clazomeniorum speculæ inueniuntur. Cimmericum urbs erat in Cherroneso sita, quæ fossa & aggere Isthmum claudebat. Nam Cimmerici olim potentiam in Bosphoro maximam habuerunt, unde & Cimmericus Bosphorus appellatus est. Hi sunt qui ad Ponti dextram mediterraneam regionem habitantes usque in Ioniam excurrerant, hos Scythæ ex his sedibus pepulerunt, Scythas autem Græci qui Panticapæum & alias in Bosphoro urbes habitabant. Hinc in uicum Achilleum sunt stad. xx. in quo Achillis templum est. Hic est angustissimum ostij Mæotidis fretum ad stad. xx. uel paulo plura, habens in ulteriore regione Myrmecium uicum, & Parthenium, Heracleo proximum. Hinc ad Satyri monumentum stad. sunt xc. id est in promontorio quodam positum, hominis in Bosphoro clarissimi ac potentissimi. Proximus est uicus Patraeus, à quo ad uicum Corocondamē sunt stad. c. ac xxx. Is finis est Bosphori, qui Cimmericus appellatur. Sic enim angustia uocantur ab ostio Mæotidis, id est ab Achillei & Myrmecij angustijs, usque ad Corocondamē et oppositum ei uicum Panticapensis agri, nomine Acræ, qui Lxx. stad. freto disiungitur. Nam & huc usque glacies pertendit Mæotide, adeo frigore concreta, ut pedibus permectur. Hæ angustie totæ sunt portuosæ. Supra Corocondamē lacus iacet, qui ab ea Corocondametis uocatur, & decem stadia à uico in mare emittit. Pars uero Anticiti abrupta, & in lacum influens, insulam efficit, quæ lacu hoc & Mæotide & flumine circuncirca abluitur. Hoc flumē nonnulli Hypanim uocant, quemadmodum id quod est Borystheni proximum, & ad Corocondametim nauigati est Phanagoria ciuitas memoratu digna, & Cepas & Hermonassa, & Apaturum Veneris fanum. Quarum phanagoria et Cepas sunt in insula ad sinistram nauiganti, aliæ urbes sunt in Sindica ultra Hypanim à dextris. Item in Sindica regio est Sindorum Gorgiptia mari proxima, & Aboraca.

Tanais opp.

Alopecia ins.
Migadi.Rhombite.
Rhombites ma
gnus.
Rhombites mi
nor.
Mæotæ.Anticata.
Tyrambe.
Clazomeniorum
specula.
Cimmerici.
Bosphorus.
Cimmericus.Panticapæum.
Achillis uicusMyrmecium ui
cus.
Parthenius ui.
Satyri monu
mentum.
Patraeus uicus
Corocondame
uicus.

Acræ.

Corocondame
tis.Hypanis.
Phanagoria.
Cepas.
Hermonassa.
Apaturum.
Sindica.
Gorgiptia.
Aboraca.

F

Bosphorani. Quicunq; Bosphori potentibus parent Bosphorani appellantur. Bosphoranorū
 Panticapæum. metropolis qui sunt in Europa Panticapæum est, Asianorum uero Phanagorium.
 Phanagoriū. sic enim hæc ciuitas uocatur. Phanagoria emporium est earum rerum quæ ex Meo
 Phanagoria. tide & ulteriore Barbarorū regione importantur. Earum uero quæ mari aduehun-
 tur Panticapæum. Phanagoriæ est insigne Veneris Apaturig templum. Id adiecti-
 Venus Apatu-
 ria. uum interpretantur, fabulam quandam afferentes, quod cum gigantes Venerem
 adorirentur, illa Hercule inuocato, tam diu in latebris quibusdam latitauit, donec
 Sindi. gigantes sigillatim excipiens, dolo occidendos exhibuit. Ex Mæotis sunt Sindi &
 Dandarij. Dandarij, Toreatæ, Agri, Arrichi, item Tarpetes, Ouidiaceni, Sittaceni, Dosci, a-
 Toreatæ. liq; complures, e quibus sunt Aspungitani, qui inter Phanagoriã Gorgopiamq;
 Arrichi. habitant quingentorum stad. spatio, quos cum Polemo rex simulata amicitia ado-
 Tarpetes. riretur, nec id eos lateret, sed contra instructi exirent, captus, interemptusq; est. Ex
 Ouidiaceni. omnibus Asianis Meotis, ijs qui forum habebant, quod ad Tanaim est parebant,
 Sittaceni. Bosphorani uero frequenter iugum detrectabant. Sæpe Bosphoranorum duces ea
 Dosci. quæ ad Tanaim usq; sunt occupauerunt præsertim postremi Pharnaces, Cassan-
 Aspungitani. der, ac Polemon. Pharnaces quoque Hypanim Dandarijs olim per antiquam fos-
 Gorgopia. sam dicitur induxisse, qua purgata, regionem totam diluit. Post Sindicam & Gorgo-
 Polemox. gopiam in Achæorum & Zygorum & Heniochorum mari ora, magna ex parte
 Pharnaces. montosa & importuosa, cum Caucaſi pars sit, ij ex maritimis latrocinijs uiuunt.
 Cassander. Lembos habent exiles, arctos, leues, xxv. hominum capaces, rari xxx. suscipiunt.
 Hos lembos Græci *καμάρες* uocant. Tradunt Phthiotas Achæos, ex Iasonis exerci-
 Camaræ quid. tu Achaiam hanc habitasse, Laconas uero Heniochiam, quorum duces Rhecas &
 Phthiotæ. Amphistratus fuerunt, Castoris & Pollucis aurigæ, unde *ἡνίοχοι* (ut par est) ex ijs
 Rhecas. Amphistratus. Heniochi unde
 Amphistratus. appellati.
 Heniochi unde
 appellati. Heniochorum
 prædationes. tur. Bosphorani eos nonnunquam in stationibus accipiunt, & commeatus & uen-
 denda prædæ copiam suppeditant. Hi cum domum repetunt, & ultra nauigare
 non possunt, lembos humeris impositos in syluas referunt, in quibus habitantes,
 tenue solum arant. Rursum cum nauigandi tempus adest, eos in mare deferunt.
 Idem faciunt in aliena (nam loca syluosa nota habent) ubi absconditis lembis ipsi
 noctu, nonnunquam interdū pedibus errant, capiendorum hominum gratia,
 quos cum ceperint facile redemptitios faciunt. Nam inter redeundum rem omnē
 ijs significant qui illos amiserunt. In locis itaq; quæ sunt principibus subdita, qui
 iniuriam accepere aliquod præsidium ab ijs habent, qui sæpe illos insecuti, lembos
 atq; piratas capiunt. Regio uero quæ sub Romanis est minus habet auxilij, pro-
 pter eorum negligentiam qui mittuntur. Harum itaq; gentium uita talis est quæ
 Sceptuchi. Sceptuchis subditæ sunt, Sceptuchi autem regibus uel tyrannis. Heniochi reges
 Zygi. quatuor habebant, cum Mithridates Eupator è paterno regno fugiens Bospho-
 riorum regionem permeauit, quæ quidem ipsi peruia fuit. Zygorum uero terram
 propter locorum difficultatem atq; asperitatem accedere diffusus, ægre maritima ora
 profectus est, sæpe mare ingressus quousq; in Achæorū agrum peruenit, quibus
 adiutoribus iter ex Phaside consūmauit ad quatuor ferè millia stad. A Coroconda
 me orientem uersus recta nauigatio est. Hinc ad stad. c. & LXXX. est Sindiacus por-
 tus & ciuitas, dehinc ad XL. stad. sunt ea quæ Bata nominantur uicus & portus,
 Sindiacus por. ubi Sinope austrum uersus huic oræ plurimum uidetur. opponi, quemadmodum
 Bata. Caram
 Sinope.

Carambis Fro
 le Cercetarum
 Achæorum reg
 magnum Pity
 cōscribere (na
 deinde Henio
 qui ultra hos su
 gatur ora ad ori
 quens respicit o
 dis loca dictæ o
 Trapezus cont
 extenditur, quo
 ro Achæorum
 uersus in rector
 Pontico et Cal
 Iberiamq; diste
 mnigena sylua p
 nes ait Caucaſu
 Abeo quali cub
 Moschicis & A
 Hi omnes Tau
 modo abrupti
 percurrunt, qu
 posita & orient
 ma nauigatio ap
 is quærip, quæ nau
 In Phasim ubi c
 Sic intelligen
 de urbe eiusdem
 recta nauigatio a
 Dioscurias Ista
 mune forum ear
 qui parum res ar
 omnes diuersari
 atq; intractabil
 cali, ac de Dioſc
 parte ad mare pe
 menia ducens, G
 uigatur autē usq;
 pedestri itinere, c
 iacet eiusdem no
 tur, ex alia lacu, e
 Hæc litora & fl
 ad fabricandas r
 fert. Mel tamen

Carambis Fronti arietis, ut ante dictū est, author est Artemidorus, à Batis oram esse Cercetarum octingentorū & L. ferè stad. quæ stationes & uicos habeat. Dehinc Achæorum regionem stad. quingentorum, dehinc Heniochorum mille, dehinc magnum Pityuntem trecentorum ferè LX. usq; Dioscuriadem. Qui Mithridatica cōscripsere (nam ijs maxime accedendū est) prius Achæos ponunt, deinde Zygos, deinde Heniochos, deinde Cercetas & Moschos & Colchos, & Phthirophagos qui ultra hos sunt, & Thoanas, & alias circa Caucasum paruas gentes. Ab initio igitur ora ad orientē tendit, & ad austrū spectat. Ab ipsis uero Batis paulatim detorquens respicit occidentē & ad Pityuntē & Dioscuriade desinit. Nam hæc Colchidis loca dictæ oræ iuncta sunt. Post Dioscuriadem est reliqua Colchorum ora, cui Trapezus continua flexum quendam admirabilem efficit, deinde in rectum latus extenditur, quod Ponti dexterora efficit ad septentrionem spectantia. Vniuersa uero Achæorum & cæterorum ora, usq; Dioscuriadem & loca mediterranea austrū uersus in rectum exeuntia Caucaſo subiacent, qui mons utriq; pelago imminet & Pontico et Caspio, muniens isthmum qui ea dirimit. Is austrum uersus Albaniam Iberiamq; determinat, septentrionem uersus Sarmaticos campos, arboribus & omnigena sylua plenus, ea præcipue quæ fabricandis nauibus est idonea. Eratoſthenes ait Caucasum ab indigenis Caspium uocitari, à Caspijs fortasse cognominatū. Ab eo quasi cubiti quidam ad meridiem procurrunt, qui Iberiam complectentes, Moschicis & Armenijs montibus cōiunguntur. Item monti Scædisæ & Paryadre. Hi omnes Tauri partes sunt, qui australe Armeniæ latus efficit & ab eo quodammodo abrupti septentrionem uersus usq; ad Caucasum & maritimam Euxini orā percurrunt, quæ à Colchide in Themiscyram tendit. Dioscurias itaq; in hoc sinu posita & orientaliſſimum totius pelagi sinum obtinens, Euxini recessus, & extrema nauigatio appellatur. Vnde illud quod in prouerbio dicitur,

ἔς φάσιμ, ἧδα ναυσίμ ἐχάτθ' ἰσοίμθ'. id est,

In Phasim ubi cursus carinis ultimis.

Sic intelligendum est, non quod poëta qui iambicum fecit, de flumine dicat, nec de urbe eiusdem nominis, quæ ad flumē sita est, sed de Colchide, ut de parte, quod recta nauigatio à flumine, & ab urbe in recessum sit sexcentorum ferè stad. Eadem Dioscurias Isthmi initium est, qui inter mare Caspium iacet, atq; pontum & commune forum earum gentium quæ proxime sunt ulteriores. Dicunt itaq; nonnulli qui parum res animaduertunt LXX. nonnulli CCC. gentes in eam conuenire, atque omnes diuersarum linguarū, propterea quod sparsim et impermixte ob asperitatē atq; intractabilitatē habitent, quorum pleraq; pars Sarmatæ sunt, atq; omnes Caucasij, ac de Dioscuriade quidem hætenus. Reliqua uero quæ Colchis est, magna ex parte ad mare pertendit. Hanc Phasis illabitur ingens flumen, quod ortum ex Armenia ducens, Glaucū in se recipit atq; Hippum ē uicinis montibus cadentes. Nauigatur autē usq; Sarapanos, quæ munitio urbis habitatores recipere posset. Ex ea pedestri itinere, curribus uecti, quadriduo in Cyrū proficiscuntur. Ad Phasim urbs iacet eiusdem nominis, Colchorum emporium, quod ex alia parte anni procingitur, ex alia lacu, ex alia mari. Hinc biduo triduoue Amisum Sinopenq; nauigatur. Hæc litora & fluminis ostia amcenissima sunt, regio fructibus & omnibus quæ ad fabricandas naues pertinet opportuna. nam multa producit ac fluminibus defert. Mel tamen frequentius amarum est, sed præcipue linum, canabem, ceram ac

Pityus.
Dioscurias.

Cercetæ.
Moschi.
Colchi.
Phthirophagi.
Thoanes.
Trapezus.
Caucasus.

Albania.
Iberia.

Scædisa.
Paryadra.
Taurus.
Themiscyra.

Prouerb.

Phasis flu.

Phasis pro
Colchide.
Linguarum di
uersarū gētes.

Sarmatæ.
Colchis.

Phasis flu.
Glaucus flu.
Hippus flu.
Sarapani.
Phasis urbs.
Sinope.

Colchis cū Aegyptijs affinitas. *Leucotheæ phanum.* *Euripidis sententia.* *Strabonis generis.* *Moaphernes. Polemo.* *Pythodorus.* *Moschica. Polichnium. Idefsa.* *Rhiocharus. Phthirophagi. Soanes.* *Velleris aurei fabula. Iberes. Soanes. Albania. Iberia.* *Cyrus flu. Arabon flu.* *Alazonius. Sandobanes. Rhæthaces fl. Chanes.* *Corus flu. Iberia cultores.*

picem gignit. Linificium quidem uulgatum est. nam & in peregrina exportatur loca. Vnde quidam cognationem Colchorum cum Ægyptijs ostendere uolentes, fidem ex ijs captant. Secus hæc flumina in Colchica regione est Leucotheæ fanum, quod Phryxus condidit atq; illius oraculum, ubi aries non mactatur, id olim diues erat, ætate autem nostra à Pharnace, paulopost à Mithridate Pergameno directum est. Nam læsa regione etiam diuina ægre habent, nec coli possunt, ut Euripides inquit. Quantam olim hæc regio claritatem habuerit fabulæ declarant, Iasonis exercitum inuentes, qui ad Medos usque processit, ac prius etiam Phryxi expeditionem. Postea cum reges succederent & regionem haberent in prouincias diuisam, mediocriter agebant. Cum uero Mithridatis Eupatoris potentia uehementer esset adaucta, tota ei regio paruit, à quo semper aliquis ex amicis regionis præfectus & administrator mittebatur, è quibus fuit Moaphernes matris nostræ patruus. Hinc multa regi ad nauales res copia. Sed sublato Mithridate regio omnis quæ sub eo erat, euerfa est, multisq; distributa. Postremo Polemo Colchidem habuit, quo mortuo uxor eius Pythodorus Colchorum, & Trapezuntis, & Pharnaciæ, & ulteriorum barbarorum regnum tenet. Sed de his postmodum dicemus. Moschica in qua fanum esse diximus, tripartita est. Nam partem habent Colchi, partem Iberes, partem Armenij. Polichnium Phryxi ciuitas est in Iberia, ea nunc Idefsa dicitur, locus optime munitus. In Colchidis autem finibus non procul à Dioscuriade Rhiocharus flumen labitur. Ex gentibus quæ Dioscuriadem conueniunt, est Phthirophagorum natio, cui nomen à fordibus, ac fame datum est, his proximi sunt Soanes nihilo fame meliores, robore autem meliores. nam uir ac potentia penè præstât. Hi gentibus circumuicinis dominantur, Caucafi extrema obtinentes. Quæ Dioscuriadi imminent regem habent & collegium uirorum CCC. CC. hominum millia coguntur in exercitum. Nam multitudo omnis bellicosa est, quanquam inordinata. Apud eos torrentes dicuntur aurum deferre, quod Barbari perforatis tabulis, ac lanosis pellibus excipiunt. Vnde aurati uelleris fabula conficta est. Et fortasse Iberes eodem nomine uocantur quo occidentales, ab auro quod apud utrosq; inuenitur. Soanes ueneno ad spicula mirifice utuntur, quod eos etiam, qui non uenenatis sagittis sauci sunt, odore offendit. Aliæ gentes proximæ, quæ circa Caucasum sunt, paruam & tenuem regionem habitant. Albanæ uero & Ibericæ gentes, quæ dictum Isthmum implent, ipsæ etiam dicuntur Caucasias, & foelicem etiam habitatu regionem incolunt. Iberia enim magna ex parte urbibus & habitatoribus plena est, & tecta fictilia & fabrefactas ædificiorum structuras, & fora & alia publica habet. Circunstans uero regio à Caucasij montibus circumdatur. nam cubiti quidam fertiles (ut dictum est) ad meridem procurrunt, qui uniuersam Iberiam comprehendentes sese ad Harmeniam & Colchidem coniungunt. In medio planities est fluminibus irrigua, præsertim Cyro qui ortum ex Harmenia trahens, mox dictam planitiem intrat, atq; Arabonem amnem à Caucasio defluentem, & alias aquas recipiens per angustam fluminis regionem euadit in Albaniam, inter quam & Harmeniam multus illatus, per uberes campos complura in se recipit flumina, è quibus est Alazonius & Sandobanes & Rhæthaces et Chanes, qui omnes nauigabiles facti in mare Caspiū erumpunt. Hoc nomen olim Corus uocabatur. Iberiæ campos agricolæ habitant, & homines ad pacem intenti, Harmenico ac Medico cultu, montanam uero regionem pars eorum maxima atq; belli

bellicosa, Scyth
 men colendis a
 mum millia con
 Sarapanos Co
 ponibus pertr
 fertur, conualli
 bus auctus, mu
 pic flumina, è q
 exit in Pontum
 itaq; ex Colchi
 uallibus clausu
 ritum dierum it
 tuor, uia finem
 petram excifam
 menia uero ang
 cōcurrât urbes
 prope Cyrum &
 peius ulus est ex
 genera regioner
 qui propinquit
 est sacerdotum
 Quartum uulg
 Hi omnia per f
 Iberes & eorum
 ximi, præter qua
 ter Iberas & Ca
 finitimi, ex reliq
 minentes & m
 menia ingredi
 modum Camb
 tur. Cyrus auter
 cundiorum exh
 xitum obstruit,
 fractiones exau
 alia omnino fall
 stad. litus mari fl
 ad quingenta st
 mittit, asper ex f
 ciendo, eum Cy
 terra digne utan
 Terra enim fruc
 semper uirent, &
 sine satione & in
 Ac primo quide
 sed ligneo arat

bellicosa, Scytharum more uiuentes, quorum cognati sunt & contermini. Setae *scythæ.*
 men colendis agris dedunt, & cum tumultus ingruerit multa ex se atq; illis homi-
 num millia contrahunt. Quatuor aditibus in eam regionem itur, uno per medios
 Sarapanos Colchorum castellum, atque eius angustias per quas Phasis c. ac xx. *Sarapani.*
 pontibus pertransitur, qui propter flexiones asper ac uiolentus in Colchidem de- *Phajidos pōtes*
 fertur, conuallium torrentibus multo imbri adauctis. Is ex imminentibus monti-
 bus auctus, multis fontibus impletur, ac postquam in campos uenit, alia in serci-
 pit flumina, e quibus est Glaucus & Hippius. Auctus uero ac nauigabilis factus, *Glaucus flu.*
 exit in Pontum. Secus eum urbs iacet eiusdē nominis & lacus non procul. Aditus *Hippius flu.*
 itaq; ex Colchide in Iberiā est huiusmodi petris, munitioibus, fluminibus, & cō-
 uallibus clausus. Ex Nomadibus autem septentrionē uersus difficilis ingressus est,
 trium dierum itinere. Dehinc angusta fluminis regio in Arago flumine dierū qua-
 tuor, uix finem murus inexpugnabilis munit. Ex Albania primo ingressus est per *Albanie tm*
 petram excisam, dehinc per stagnū quod amnis efficit, cadens ex Caucaſo. Ex Har- *gressus.*
 menia uero angustis, quæ secus Cyrum sunt atq; Aragum, qui priusquam inuicem
 cōcurrāt urbes natura munitas habēt, quæ saxis impositæ xvi. inter se stad. absunt,
 prope Cyrum Armozicā, prope Aragū Seumora, quibus ingressibus prius Pom- *Armozica.*
 peius usus est ex Harmenia mouens, postea uero Canidius. Quatuor hominum *Seumora.*
 genera regionem hanc incolunt, primum, ex quo reges duo deliguntur, alter scilicet
 qui propinquitate & ætate antecedit, alter qui iura det & exercitum ducat. Secundū
 est sacerdotum qui iura finitimorum curant. Tertium militum & agricolarum.
 Quartum uulgi quod regibus seruit, & omnia quæ ad uitam pertinent ministrat.
 Hi omnia per familias communia habent, sed is imperat & rem tenet qui senior est.
 Iberes & eorum regio talis est. Albani pastoraliores sunt & Nomadico generi pro- *Iberum resp.*
 ximi, præter quàm quod non alienigenæ, unde & mediocriter sunt bellicosi. Hi in- *Albani.*
 ter Iberas & Caspium mare habitant, ab ortu solis mari coniuncti, ab occasu Iberie
 finitimi, ex reliquis lateribus boreale Caucaſijs montibus munitur, qui campis im- *Ceraunia.*
 minentes & mari plurimum coniuncti, Ceraunia uocantur. Australe latus Har-
 menia progrediens efficit, quæ partim campestris est, partim montana, quemad-
 modum Cambyſena ad quam Harmenij simul & Iberiæ & Albanie coniungun-
 tur. Cyrus autem qui per Albaniam fluit & alia flumina eum argentia, terram soc- *Cyrus flu.*
 cundiozem exhibent. mare autem confundunt, nam limus plurimus occurrens e-
 xitum obstruit, ex quo adiacentes † inficile est. Hanc inæqualitatem affluxuum re- *† sic legēdum*
 fractiones exaugent, at qui & ostia in ora xii. dicuntur dispartiri, quorū alia cæca, *forte, ex quo*
 alia omnino fallentia, stationem nullam relinquunt. Quapropter cum ultra lx. *adiacēt in su-*
 stad. litus mari fluminibusq; alluatur, locus omni ex parte inaccessibilis fit. Limus *las à cōtinenti se-*
 ad quingenta stadia progrediens totum litus efficit aggerosum. Prope Araxes e- *parare difficie-*
 mittit, asper ex Harmenia cadens, & quem ille limum propellit alueum peruiū fa- *le est, ἀνὰ τὰς υν-*
 ciendo, eum Cyrus repellit. Hoc hominum genus fortasse mari non eget, cum nec *αἰδὰς ἀνὰ τὰς υν-*
 terra digne utantur. Nam qui ibi militarunt, dicunt eos Cyclopiciā uitam degere. *vas ἀνὰ τὰς υν-*
 Terra enim fructum omnem etiam domesticum affert, & stirpes omnes & ea quæ *Araxes.*
 semper uirent, & cum ne minimam quidem culturam habeat, tamen bona omnia
 sine fatione & inarata gignit, multisq; in locis semel sata, bis terq; fructum affert.
 Ac primo quidē modios quinquagenos, idq; minime renouata nec ferro proscissa
 sed † ligneo aratro. Babylonius uero & Ægyptius campus fluminibus atq; alijs a-

castiorum, qui Ceraunia uocantur, & earum alias operari quæ ad arationem insitio
nemque pertinent, sed præcipuam pascendorum equorum curam habere, robusti-
ores uero in equis uenationes ac bella exercere. Omnes ab infantia dextram ma-
millam exustas, ut habilis liberiusque ad omnem usum brachio uti possint. Sed
in primis ad iaculationem uti arcu, securi, & pelta, è ferarum pellibus conficere ga-
leas, subligacula, & alia operimenta. Menses duos ueris eximios habere, quibus
montem proximum conscendunt, qui eas disiungit à Gargarensibus, quò & il-
li more quodam peruetusto conscendentes sacrificant, & prolis gratia cum mu-
lieribus coeunt, idque obscure inter tenebras, in quancunque inciderint, quas post-
quam prægnantes fecerint, remittunt illas, si foemina pepererint secum retinent, si
mares, illos tollendos reddunt. Vnde propter ignorantiam ualde inter se affici con-
tingit, cum quisque quenque sibi affinem existimet. Mermotas è montibus descen-
dens per Amazonum regionem & Syracenam & loca intermedia quæ deserta sunt,
emittit in Maotim. Tradunt Gargarenses cum Amazonibus ex Themiscyra
in hæc loca conscendisse, postea ab illis discissos, cum Thracibus & Euboijs qui-
busdam errabundis aduersum eos bellum gessisse, quo composito, ijs inter se con-
ditionibus conuenisse, ut in filiorum prole communicarent, uiuerent autem utriusque
separatim. Sed de Amazonum fama proprium quiddam euenit. Nam cum fabu-
la ab historia distinguatur: antiqua enim & falsa & miraculosa, fabulæ appellan-
tur: historia siue antiqua sit, siue noua, ueritatē postulat, miracula uero aut non ha-
bet aut perraro: de Amazonibus quidē eadē nunc dicuntur quæ olim, quanquam
miraculosa sint, et à fide plurimum distent. Quis enim credat ut uel exercitus uel ciui-
tas uel gens unquam ex solis constiterit mulieribus, & non solum constiterit, uerū
etiam inuaserit aliena, & non modo uicinis fuerit dominata, adeo ut usque in Ioniam
procefferit, sed etiam exercitum trans Pontum miserit, usque in Atticam. Hoc perin-
de est, ac si quis dicat, uiros tunc mulieres fuisse, & mulieres uiros. Quin eadē nunc
de eis predicantur, quam quidem rem adauget & facit ut magis antiqua credantur
quam noua, quod urbes quædam ab illis conditæ & cognominatæ perhibentur,
ut Ephesus, Smyrna, Cyrma, Myrina, Paphe, & alia quam plurima monumenta.
Themiscyram enim camposque Thermodonti proximos, & imminentes mon-
tes Amazonum dicunt, atque eas inde pulsas. Vbi autem nunc sint, perpauci id
quidem, & sine demonstratione tradunt, quemadmodum de Thalestria Amazo-
num regina, quam cum Alexandro in Hyrcania permixtam ferunt, & prolis gra-
tia congressam, quæ profecto res non satis constat. Nam rerum scriptores qui ma-
xime ueritatem curant, & quibus fidei plurimum adhibetur, nihil tale dixerunt, &
si qui dixerunt, inter se discordant. Clitarchus Thalestriam scribit à Caspijs portis &
Thermodonte profectam ad Alexandrū uenisse: cum Caspiæ portæ supra sex mil-
lia stadiorum distent à Thermodonte. Quæ uero ad famam uulgata sunt, & si ab
omnibus concedantur, tamen qui ea finxere, magis adulationi inseruierunt, quam
ueritati, quemadmodum de Caucaſo in Indicos montes, et in uicinū illis mare trās-
lato ab ulterioribus Colchorum, & Euxini montibus quos Græci etiā Caucaſum
nominarunt: cum Caucaſus supra triginta millia stadiorū distet ab India, atque ibi
de Prometheo & eius uinculis fabulas cōfinxerūt. Eos enim tunc ultimos norant
orientem uersus. Bacchi quidem atque Herculis exercitus qui in Indiam profectus
est, posterius confictam fabulam ostendit, quippe cum Hercules mille annis post

Ceraunia.
Amazones.
Amazonum mo-
res.

Mermotas.

Fabula.

historia.

Themiscyra.

Thalestria.

Caspie portæ.
Thermodon.

Caucasus.

Promethens
Caucaso alliga-
tus.

soluisse Prometheum dicatur, & præclarius quidem erat Alexandrum usque ad Indicos montes, quam usque in ulteriorem Euxini & Caucaſi recessum Asiam subegisse. Vnde propter montis famam & nomen, & propterea quod Iason uidebatur longissimam expeditionem peregisse usque ad loca Caucaſo proxima, & quia Prometheus in extremis terræ etiam monte Caucaſo uinctus dicebatur, iccirco gratificari se regi putauerunt, si montis nomen in Indiam transtulissent. Altissimæ uero Caucaſi partes Albaniam & Iberiam & Colchos & Heniochos uersus sunt, Australesque ab his habitantur, quos Dioscuriadem diximus conuenire, conueniunt autem frequentius falis gratia. Ex his alij montium tenent cacumina, alij in collibus habitant qui plurimum ex ferina carne & lacte & agrestibus fructibus uiuunt. Montium uertices hyeme sunt inaccessibiles, æstate propter glaciem ac niues, bubulis caligis in tympani modum latis calceati, ascendunt. Descendunt autem cum oneribus super pelle delapsi, quod etiam circa Atropatam Mediæ & Massim Harmeniæ montem fit, ubi soleas quasdam ligneas caligatas pedibus supponunt. Summa itaque Caucaſi talia sunt, ad montis ima descendenti regio septentrionalior est, minor tamen. Iam enim cum campis iungitur Siracorum. Insunt etiam Troglodytæ quidam, qui propter frigora habitant in cauernis. Iam hi quoque pane abundant. Post Troglodytas sunt Chæanitæ & quos Polyphagos uocant, & aliorum quorundam uici, agriculturæ patientes, cum non omnino septentrioni subiaceant. Deinceps sunt Nomades, Panxani, & Nabiani qui inter Mæotim Caspiumque habitant. mox Siracorum Aorforumque nationes. Aorſi ac Siraces superiorum Aorforum exules uidentur & magis ad septentrionem expositi. Abeacus Siracorum Rex, dum Pharnaces Bosphorum haberet, equitum misit uiginti millia, Spanides Rex Aorforum totidem, superiores Aorſi plura cum terræ plus haberent, & maxima ex parte oræ Caspiæ imperitarent. Vnde camelis iter agentes, Indicas & Babylonias merces ab Harmenijs Medisque accipiebant, atque ex opulentia aurum gestabant. Aorſi itaque Tanaim accolunt, Siraces autem Achardeum, qui ex Caucaſo fluens emittit in Mæotim. Secunda pars incipit à mari Caspio, ubi & prior definit, idem Hyrcanium appellatur. De mari hoc & gentibus quæ ipsum accolunt, dicendum prius est. Sinus itaque qui ab oceano meridiam uersus recedit, satis in initio arctus est, in progressu autem dilatatur, præsertim in intimo recessu, ad quinque ferè millia stadiorum. Nauigatio usque in recessum, quem iam contingit inhabitabilem, paulo maior est. Scribit Eratosthenes maris huius circumnauigationem Græcis cognitam, secus Albanos & Clusios quinque millium & trecentorum esse stadiorum, secus Anariacas, Mardos & Hyrcanos usque ad Oxi fluminis ostia quatuor millium & octingentorum. Hinc ad Iaxartem flumen duum millium & quadringentorum. Verum de his qui in hac parte habitant & tam longe sepositi sunt, simplicius dicendum est, maximèque de interualis. Ad dextram itaque nauiganti, Europæ continui sunt Scythæ & Sarmatæ, qui inter Tanaim & mare hoc habitant magna ex parte Nomades, ad læuam sunt Scythæ, qui ad orientem spectant, atque hi Nomades usque ad orientale Indorum mare. Græci scriptores uniuersos septentrionales olim Scythas & Celtoscythas appellant. Qui uero eos prius distinxere qui supra Euxinum & Istrum & Adriam habitant, Hyperboreas, & Sauromatas, & Arimaspos uocauerunt. Eos autem qui ultra mare Caspium sunt, partim Sacas, partim Massagetas, quam

Alexandro as
sentator histo-
ricos.

Siraci.
Troglodytæ.
Chæanitæ.
Polyphagi.

Panxani.
Nabiani.
Aorſi.

Abeacus.
Spanides.
Siraces.

Achardeus.

Clusij.
Anariacæ.
Mardi.
Hyrcani.
Oxi.
Iaxartes.

Scythæ.
Sarmatæ.
Nomades.
Celtoscythæ.
Hyperborei.
Sauromatæ.
Arimaspi.
Sacas.

quamquam d
Massagetas g
Sed nec Perfa
plicitatem ac
rent magnop
ram suam iuc
quam uidisse
circo facilius
quam Cretia
nec multi facil
xandri faman
procul à nobi
manorū Part
qui & gentes
us dicunt quā
spium nauiga
Spani sunt no
mare in pelagu
iungatur. Hor
nentes, intimu
que, à mari in
te habitant, pa
riacæ. Proditu
huc Parasij no
dicitur Anian
etiam Nabarc
dent. Insunt et
di studiosæ, id
Caddusij tene
Pontico par ex
ta, & magna ex
ca, & Samaria
cunt à Caspijs
quod uitis uin
qui cadit ex cul
tiana Mediæ, &
colenda diliger
& non nauiga
dam dixere) a
rauerè barbari
res. Tum uicin
dones autem p
cere nequiuerè
num, & abiete
Hyrcaniam p

quanquam de ijs nihil exquisitè dixerunt, nec etiam qui Cyri bellum aduersum Massagetæ gestum conscripserunt. Nam de ijs nihil omnino exactè dictum est. Sed nec Persarum res gestæ, nec Medorum, nec Syrorum propter scriptorum simplicitatem ac studium fabularum multum fidei sunt assecutæ. Nam cum eos uiderent magnopere probari, quod aperte fabulas conscriberent, arbitrati sunt scripturam suam iucundiorè fore, si in historiæ formam ea dicerent, quæ nec ipsi unquam uiderent, nec à scientibus audiissent. Et quia talia libenter audiuntur, è circo facilius & Hesiodo & Homero de heroibus prædicandi fides adhibetur, quàm Ctesia & Herodoto & Hellanico, ac cæteris eius generis scriptoribus. Sed nec multi facile ijs credunt, qui de Alexandro conscripserunt. Hi enim propter Alexandri famam decipiunt, & propterea quod exercitus in extremis Asiæ partibus procul à nobis militauit. Longinquitas enim redargui non facile potest. At Romanorū Parthorūq; imperiū plura retegūt, quàm ea quæ olim tradita fuere. Nam qui & gentes & loca conscripserunt, in quibus res gestæ memorantur, eo fidelius dicunt quàm superiores, quo plura perspexere. Ad læuam itaque mare Caspium nauiganti Nomades accolunt, eos iuniores Daas appellant, qui etiam Sparni sunt nominati. Dehinc deserta regio interiacet, deinde Hyrcania, ubi iam mare in pelagus crescit, quousque Medorum Harmeniorūque montibus coniungatur. Horum figura lunaris est ad ipsas montium radices, quæ ad mare descendentes, intimum sinus recessum efficiunt. Has montium radices ad summum usque, à mari incipiendo, Albanorum & Harmeniorum nonnulli quadam ex parte habitant, partem uero maximam Gela, Docusini, & Amardi, & Quitiij & Anariacæ. Proditum est etiam Parasiorum quosdam cum Anariacis habitasse, qui adhuc Parasij nominantur. Ænianas quoque urbem in Vitia condidisse, quæ nunc dicitur Æniana, ubi Græca ostenduntur arma, & ænea uasa, & sepulturæ. Hic etiam Nabarca ciuitas est, in qua oraculum est eorum qui ex insomnijs respondent. Insunt etiam quædam aliæ gentes latroniciæ, belli potius quàm agri colendi studiosæ, id locorum asperitas facit. Maximam circummontanæ oræ partem Caddusij tenent ad quinque millia stadiorum, ut Patrocles ait, qui pelagus hoc Pontico par existimat. Hęc loca tenuia sunt. Hyrcania uero ualde opulenta & multa, & magna ex parte planities præclaris urbibus adornata, è quibus est Talabroca, & Samaritana & Carta, & regia Tape, quam paulo supra mare sitam, abesse dicunt à Caspijs portis ad stad. mille & quadringenta. Opulentia signum ducunt, quod uitis uini metretam affert, ficus modios LX. Frumentum ex fructu nascitur, qui cadit ex culmo, in arboribus mellificatur, ex folijs mel fluit, quod etiam in Matiana Mediæ, & in Sacagena Harmeniæ, & in Araxena fit, nullam tamen in ea excolenda diligentiam ponunt, nec in eiusdem nominis mari, quod & otiosum est & non nauigatur. Insunt in eo insulæ quædam, ut habitentur idoneæ & (ut quidam dixerunt) auriferam terram habent. Causa est, quia qui in initio Hyrcanis imperare barbari fuerunt, ut Medi, Persæ ac postremo Parthi, superioribus deteriores. Tum uicina regio Nomadibus, ac desertis plena tota latronibus patet. Macedones autem paruo tempore imperauerunt, & in bellis occupati, longinqua prospicere nequiuerunt. Refert Aristobulus Hyrcaniam syluosam esse, & quercum & pinum, & abietem gignere, piceam uero minime, Indiam his abundare. Nysæa ad Hyrcaniam pertinet, nonnulli eam per sese ponunt. Hyrcania usque ad mare Ocho

Massagetæ.

Ctesias.
Hellanicus.
Herodotus.
Alexandri re-
rū scriptores.Nomades.
Dae.
Sparni.
Hyrcania.
Gela.
Docusini.
Amardi.
Quitiij.
Anariacæ.
Parasij.
Æniana.
Vitia.
Nabarca.
Insomniorum
oraculum.

Caddusij.

Hyrcania.
Hyrcaniæ fer-
tilitas.
Talabroca.
Samaritana.
Carta.
Tape.
Matiana.
Sacagena.
Araxena.

Nysæa.

^{Ochus.} & ^{Oxus.} Oxo fluminibus irrigatur, quorum Ochus per Nyſæam fluit, quidã Ochum
 in Oxum dicunt emittere. Aristobulus ostendit Ochum maximũ esse omnium
 fluminũ, quæ ipse in Asia uiderit, præter Indica. dicit enim eum nauigabilem esse
 (à Patrocleita, ut Eratoſthenes accipiẽs) & multas Indię merces in Hyrcanum ma-
 re per eum deuehi. Hinc in Albaniam trañci, ac per Cyrum ad ſequentia loca defer-
 ri in Euxinum, quanquam Ochus ab antiquis ſcriptoribus non multum nomi-
 natur. Apollodorus Parthicarum rerum conſcriptor, quia Parthis proxime laba-
 tur, sæpe eum nominauit. Sed multa mendacia de mari hoc propter Alexandri am-
 bitionem, in opinionẽ adducta ſunt. Nam cum inter omnes conſtet, Tanaim flu-
 men Europam ab Asia diſiungere, iaceatq; inter Tanaim ac mare maxima Aſiæ
 pars, quæ Macedonibus non parebat, certum eſt eam exercitum contraxiſſe, qua-
 re Alexander fama ſolum uidetur partes eas obtinuiſſe. In unum itaq; coëgerunt
 Mæotim lacum qui Tanaim recepit, & Caſpium mare, quod etiam lacũ uocant,
 & inter ſe dicunt permiſceri, & alterũ alterius partem eſſe Polycletus fidem affert,
 mare hoc lacum eſſe, quia ſerpentes nutrit & dulce eſt, & quod aliud non ſit à Mæo-
^{Tanais.} tide, ex eo uidetur coniectare, quod Tanais in id emittat. Ex iſdẽ enim Indiã mon-
 tibus fertur, ex quibus Ochus & Oxus, Iaxartes & complures alij, atq; ita in Caſ-
 pium pelagus immittit, quemadmodum illi, & omnium ſeptẽtrionaliffimus eſt.
 Hunc itaq; Tanaim nominauerunt & fidem adhibuerũt eum Tanaim eſſe quem
^{Abiegnæ ſagit} dixit Polycletus, quod regio trans amnem abietem fert, & Scythæ qui ibi ſunt ſa-
^{ta.} gittis abiegnis utuntur. Idq; indicium eſt, ulteriorem regionem ad Europam non
^{Abies ubi mula} ad Aſiam pertinere. Aſia nec ſuperior nec oriẽtalis gignit abietem. Author eſt Era-
^{ta.} toſthenes, etiam in Indiã eam naſci & inde claſſem ab Alexandro ædificatam. Era-
 toſthenes quidem huiuſmodi alia permulta refellere conatur. Sed de his ſatis ſit di-
 ctum. Atq; illud ex admirabilibus eſt, quæ ab Eudoxo & ab alijs de Hyrcania ſcri-
^{Fluuiorum mi-} pta ſunt, quod ripæ quædam cauernoſæ ante mare ſtant, inter quas atque mare hu-
^{rus impetus.} mile litus iacet, ex uero ſuperioribus rupibus flumina decurrunt, tanta uĩ delata,
 ut cum ad ripam peruenerint, aquam in mare iaculentur, ſubiectum litus aſpergi-
 ne intactum relinquentia, ut etiam exercitui unda tecto peruium ſit. Sæpe indi-
 genæ eum locum descendunt epulandi & ſacrificandi gratia, & interdum in an-
 tris diſcumbentes, interdum ſub ipſo fluctu apricantes, alij alio modo delectan-
 tur, cum ſimul hinc mare pateat, hinc litus propter humorem herbidum flori-
 dumq; conſpiciatur. Ab Hyrcanio mari ad auroram progredienti, ad dextram
^{Taurus mons.} ſunt montes qui uſque in Indicum mare pertendunt, eos Græci Taurum uo-
 cant, qui à Pamphylia Ciliciãque incipientes, & ab occidente perpetui hucusque
 procedunt, cum alia atque alia nomina ſortiantur. Septentrionales eius partes pri-
^{Gele.} mo (ut dictum eſt) habitant Gelæ, Cadduſij, Amardi, & Hyrcanorum quidam,
^{Cadduſij.} poſtea Parthorum, Margianorum, & Ariorũ gentes. Tum deſerta quæ Sarnius
^{Amardi.} amnis ſeparat ab Hyrcania ad auroram atque Ochũ tendunt. Quod autem huc
^{Margiani.} uſque pertendit, uel paulo minus, Parachoathras appellatur. A mari Hyrcanio in
^{Sarnius flu.} Arios ſunt ſex millia ferẽ ſtad. Deinde eſt regio Baſtriana & Sogdiana. Vltimi ſũt
^{Arij.} Scythæ Nomades. Montes omnes qui poſt Arios ſequuntur, Macedones Cauca-
^{Parachoathra.} ſum uocauerũt. Barbari uero et ſummas & boreales Paropamiſi partes, & Eodæ
^{Baſtriani.} & Himaonum & alia huiuſmodi nomina ſingulis partibus dederunt. Ad læuam
^{Sogdiani.} horum ſunt Scytharum ac Nomadum gentes, quæ omne boreale latuſ complẽt.
^{Caucaſus.} Scythæ
^{Nomades Scy-}
^{thæ.}
^{Eodæ.}
^{Himaonus.}

Scythæ à Caſ-
 pios ſunt M
 ro aliter atque
 maxime inno
 abſtulere. Et q
 gdiانو eſt, &
 Piſſuri appell
 uſque ad opp
 thos uſque ad
 neribus perm
 uero tributum
 gionem excur
 bellum gereba
 dum uita erat,
 inuaſiones fac
 terdum propi
 gionem adept
 padocas proce
 cant. Sed cum
 funditus deleu
 ra exaggerant
 ni & Ananda
 nia inſtitueret
 enim locum eu
 ui appellantur.
 nia deduxit hal
 datem ille conſ
 uero quod Cy
 ſtra metatus eti
 cta, præſertim u
 hermaculis fugi
 batur, conſcenc
 na comperient
 antonitos inuen
 tes bacchantẽs
 re. Ille ratus foe
 Sacra nomina
 celebrantur. Pe
 uſque potant, d
 xime in bello a
 qui eos prædic
 campos, alij pal
 Sed præcipue A
 re, alijs oſtris in
 um ſinum uerſu

Scythæ à Caspio mari incipientes magna ex parte Dacæ appellantur, qui orientales sunt Massagetæ dicuntur & Sacæ, & alij communiter Scythæ, priuatim uero aliter atque aliter, uniuersi frequentius Nomades uocantur. Ex Nomadibus maxime innotuerunt, Afij, Pafiani, Tachari, Sacarauli qui Bactrianam Græcis abstulere. Et qui ex ulteriore Iaxartis regione profecti sunt, quæ apud Sacas & Sogdianos est, & quam Sacæ ipsi obtinebant. Ex Dajis alij Aparni, alij Xanthij, alij Pissuri appellantur. Aparni Hyrcanis & eorum mari proxime adiacent, reliqui usque ad oppositam Ariæ regionem extenduntur. Inter eos & Hyrcaniam & Parthos usque ad Arianam regio, ut multa est, ita & deserta atq; sicca, quam longis itineribus permeantes Hyrcaniam, Isæam & Parthorum campos excurrebant. Hi uero tributum illis ex pacto pendebant. Id erat permittere, ut statis temporibus regionem excurrerent, atque prædam agerent. Cum uero præter conuenta facerent, bellum gerebatur, rursumque pax fiebat. Huiusmodi etiam cæterorum Nomadum uita erat, ut semper uicinos infestarent, rursumq; reconciliarentur. Sacæ tales inuasionem faciebant, quales olim Cimmerij ac Trieres, interdum longinquas, interdum propinquas. Nam & Bactrianam occupauere, & optimam Armeniæ regionem adepti sunt, quæ ab ipsis postea Sacasena est appellata, atque usq; ad Capadocas processerunt, eos præsertim qui ad Euxinum uergunt, quos Ponticos uocant. Sed cum ex spolijs festa celebrarent, Persarum imperatores eos noctu adorti, funditus deleuere. Ac petram quandam, in campo sitam, in montis figuram, terra exaggerantes, muro circundederunt, atque Anaitidis & sociorum deorū Anani & Anandati, qui sunt Persarum numina, constructo delubro, annua ibi solennia instituere nomine Sacæ, quæ ab ijs, qui Zela habitant, adhuc celebrantur. sic enim locum eum uocant. Nam id oppidum magna ex parte eorum est qui sacri serui appellantur. Pompeius addita illi regione non parua eos qui in ea erant, intra moenia deduxit habitatum. Vna fuit ex claris ciuitatibus, quas post sublatum Mithridatem ille constituisset, ac de Sacis quidem nonnulli sic tradiderunt. Nonnulli uero quod Cyrus ducto aduersum eos exercitu, prælio superatus aufugit. Castra metatus etiam in eo loco ubi impedimenta reliquerat, bonis omnibus instructa, præsertim uino, postquam exercitus paululum quieuisset, relictis uesperitabernaculis fugitabundus discessit, progressusq; quantum sibi commodum uidebatur, conscendit. Sacæ ingruentes & castra uiris deserta ac rebus uoluptuosis plena comperientes, immodice implebantur. Cyrus conuersus uinolentos atque attonitos inuenit. Vnde alij somno ac stupore pressi obtruncati sunt, alij saltantes bacchantesque, nudi in arma hostium inciderunt, latique breui omnes perire. Ille ratus fœlicitatem hanc diuinitus esse, diem illum patriæ deæ consecrans, Sacæa nominauit, atque ubicunque deæ huius templum est, Sacæorum festa celebrantur. Positis enim die ac nocte Bacchanalibus, uiri simul ac mulieres eousque potant, donec stupore comprehendantur. Massagetæ uirtutem suam maxime in bello aduersum Cyrum ostenderunt, de quibus ab ijs audiendum est, qui eos prædicant. De ijs tamen hæc dicuntur, quod alij montes habitant, alij campos, alij paludes, quas flumina efficiunt, alij insulas, quæ in paludibus sunt. Sed præcipue Aragam dicunt in partes multas diuisum regionem hanc alluere, alijs ostijs in aliud mare exeuntem, boream uersus, uno aut solo Hyrcanum sinum uersus. Tantummodo solem deum putant, atque illi equum mactant.

Massagetæ.
Sacæ.

Afij.
Pafiani.
Tachari.
Sacarauli.
Aparni.
Xanthij.
Pissuri.

Sacæum excursions.
Cimmericij.
Trieres.
Sacasena.
Pontici.

Persarum dij.
Ananus.
Anaitis.
Anandatus.
Sacæ festi.

Sacæorum in
siuitio.

Massagetarum
uirtus.

Aragus flu.
solis adoratio.
Massagetarū
deus.
Equus uictima

Singuli singulas uxores ducunt. Vtuntur etiam uxoribus aliorum, idēq; haud occulte. Nam qui cum aliena congregitur, pharetram ē curro suspendens, in propatulo coit. Genus mortis apud eos optimum iudicatur, ut senio confecti, in frustra cædantur, & cum ouillis carnibus promiscue edantur. Eos qui morbo moriuntur, ut impios abijciunt, & dignos qui à feris deuorentur. Equites ac pedites optimi sunt. Vtuntur arcu, gladio, thorace, ac securi ænea. Aureas zonas habent, & diademata in gladijs. Aurea equorum frēna, & aurea pectoralia. Argentū apud eos non est, ferri parum, ære atq; auro abundant. Qui in insulis habitant, cum semine careant, herbarum radices edunt, & agrestibus fructibus utuntur. Vestis est eis arborum cortex. pecudes enim non habent. Expresso arborum fructu bibunt. Qui paludes habitant piscibus uescuntur. Phocarum coria ē mari prodeuntiu induunt. Montani agrestibus fructibus aluntur. Oues habent, non tamen multas, quas minime occidunt, lactis & lanæ gratia parcentes. Vestes infectorijs uenenis tingunt, quæ florem habent indelebilem. Campestris et si regionem habēt, eam tamen non colunt, sed ex ouibus piscibusq; Scytharum ac Nomadū more uiuunt. Nam horum omnium communis quidam uictus est is, quem sæpe dico. Sepulturæ quoq; & mores & uniuersa uita par, quæ quanquam simplex sit, sinistra tamen, bellica agrestisq; est, in contractando autem non uersuta. Ex Massagetarum & Sacarum gente sunt Attasij & Chorasmini, ad quos Spitamenes ex Bactrianis ac Sogdianis confugit, unus ex Persis, qui ab Alexandro aufugerunt, quemadmodum Bessus & postea Arfaces qui Callinicū Seleucum fugiens, ad Aspasiatras secessit. Eratosthenes dicit Arachotos & Massagetarum Bactrijs occidentem uersus adiacere ad Oxum. Sacas & Sogdianos toto solo Indiæ opponi, Bactrios aliquanto. nam magna ex parte Paropamisio adiacent. Sacas à Sogdianis laxartem dirimere, Sogdianos à Bactrianis Oxum. Inter Hyrcanos & Arios, Tapyros habitare. Post Hyrcanos, circūcirca mare esse Amarnos, Andriacas, Caddusios, Albanos, Caspios, Vitijs, et nonnullos alios fortasse usq; ad Scythas. Ex altera Hyrcanorum parte Derabicas, Caddusios uero sub Parachoathra, Mediam, Matianamq; contingere. Distantias sic dicit à Caspio in Cyrum circiter mille & octoginta stadia. Hinc ad Caspias portas quinque millia & quingenta. Hinc usq; Alexandriam, quæ in Ariana, sex millia & quadringenta. Hinc usq; Bactra quæ etiam Zariaspa nominatur, tria millia & octingenta ad LXX. Eas etiam sic colligit à Caspijs portis in Indiam usq; Hecatompylon mille & nonaginta ad LX. Usq; Alexandriam, quæ est in Ariana, quatuor millia & quingenta ad xxx. Hinc usq; Prophthasiam, quæ est in Drape, mille & sexcenta, quidam quingenta dicunt. Hinc usq; Arachotos ciuitatem, quatuor millia accentum ad uiginti. Hinc usq; Ortospana ad triuium, quo ex Bactris itur, duo millia. Hinc ad Indiæ confinia mille. Quæ omnia sunt xv. millia & quingenta. Hæc distantia si in rectū intelligatur cōtinuo tractu, ab Indo ad mare orientis, est Indiæ longitudo. Ac de Sacis quidem hætenus. Parthia non multa est, quæ propter Parthi cum Hyrcanis Persice uiuebant, etiam multo post tempore quam Macedones imperarent. Ad paruítatem accedit, quod nemorosa est, montana atque inops, quæ propter reges eam cursu præteribant, cum regione minimam quidam exercitus partem alere posset, nunc uero aucta est. Nam Camefena atq; Chorenna & tota ferè regio usq; ad Caspias portas, & Aragos & Tapyros quæ prius Macedonum erant, Parthorum sunt. Apamea & Heraclea urbes sunt Rhagis uicina. A

Caspijs

Mortui eduntur.

Vestimenta ē coriicibus.

* ἀπὸς τὰ ὄρη.

Bónaua.

Attasij.

Chorasmini.

Spitamenes.

Bessus.

Arfaces.

Arachoti.

Massagetae.

Sacas.

Sogdiani.

Tapyri.

Amarni.

Andriacae.

Caddusij.

Albani.

Caspij.

Vitijs.

Derbicae.

Bactra.

Zariaspa.

Prophthasia.

Drape.

Arachoti.

Ortospana.

Triuium Ortospana.

Parthia.

Camefena.

Chorena.

Apamea.

Heraclea.

Rhagi.

Caspijs portis
Hecatompylon
tum dicitur a
fidonius refer
Tapyri dicitur
uxores alijs u
admodum ap
tquam Roma
quod Syriae ac
mus quidem p
gionem ad del
dam haberet, q
atq; obtinuit. S
uersum eos ge
ra adeo pollue
quæ cis Euphr
abstulerunt, se
dominantur, u
tendant. Causa
imperandum
Daas esse, ex D
rios dicunt. S
sunt. Ab ijs or
doti incremen
ta de Parthoru
Polybium, cau
quod Parthoru
nium est, alteru
ryana optima a
campis habent
qui. Irrigant eo
monti subiecta
diorum. Cum e
stralibus monti
iuxta Ariam su
bus subiacet, &
longitudo est ac
xandria, Achaia
in uasis non pie
desertis ambitu
cundedit, cuius
chiam condidi
inueniri, quant
Quaedam Bact
imminet ad aur

Caspijs portis Rhagas usque stadia sunt (ut Apollonius uult) quingenta, usque Hecatompilos
 Hecatompilon quæ est Parthorum regio, mille CC. & LX. Rhagis nomen imposi-
 tum dicitur à terræ motibus, qui ibi frequenter fiunt, à quibus multæ urbes (ut Pos-
 sidonius refert) & duo millia uicorum euerfa sunt. Inter Derbicas & Hyrcanos
 Tapyri dicuntur habitare. Memoriæ proditum est Tapyris morem esse, ut proprias Tapyri coruq;
mos.
 uxores alijs uiris nuptui concedat, cum duos tresue filios ex eis susceperint. Quæ Mos conceden
di uxores.
 admodum apud nos Cato indigenti Hortensio Martiam concessit, secundum an- Cato.
 tiquam Romanorum consuetudinem. Rebus extra Taurum innouatis, propterea Martia.
 quod Syriæ ac Mediæ reges, rerum earum domini, inter se dissidebant, Euthyde- Euthydemus.
 mus quidem primo Bactrianam, quæ ei commissa erat, atq; omnem finitimam re- Arfaces.
 gionem ad defectionem perduxit. Postea Arfaces uir Scythæ, cum ex Dacijs quos- Parni.
 dam haberet, qui Parni dicuntur Nomades, Ochum accolentes, Parthiam inuasit
 atq; obtinuit. Sed ipse & successores eius in initio imbecilli erant, dum bellum ad-
 uersum eos gererent, qui regionem abstulerunt. Postea uero ob præclara belli facino-
 ra adeo polluerunt, semper aliquid finitimis adimentes, ut totius tandem regionis
 quæ cis Euphratem est, potirentur, ac uim Scythis afferentes, Bactrianæ partem eis
 abstulerunt, sed prius etiam Eucratidæ, & nunc quidem tantæ regioni ac populis
 dominantur, ut propter imperij magnitudinem cum Romanis quodammodo con-
 tendant. Causa est eorum uita, ac mores, qui cum ualde Barbari sint, ac Scythici, ad
 imperandum tamen, & gerendum bellum plurimum ualent. Tradunt Parnos
 Daas esse, ex Daijs profectos, qui ultra Mæotim habitant, quos Xandios, siue Pa- Xandij.
 rios dicunt. Sed non ualde constat esse Daas ullos ex Scythis qui ultra Mæotim Parij.
 sunt. Ab ijs ortum Arfacem putant, quidam eum Bactrianum dicunt. Is cum Dio- Diodotus.
 doti incrementum fugeret, Parthiam ad defectionem perduxit. Nos uero cum mul-
 ta de Parthorum moribus in VI. historiarum lib. dixerimus, qui secundus est, post strabonis histo-
riarum libri.
 Polybium, cætera omitemus, ne eadem repetere uideamur, hoc dicto duntaxat, Parthorū colle-
gia.
 quod Parthorum collegium (ut Posidonius refert) duplex est. nam alterum affi- Arla.
 nium est, alterum magorum ac sapientum, è quibus utrisq; reges fiunt. Arla & Mar- Martyana.
 tyana optima apud eos loca, partim montibus clausa sunt, partim habitationes in
 campis habent. Montana Scenitæ quidam incolunt. Campi fluminibus sunt irri- Scenitæ.
 gui. Irrigant eos partim Arius, partim Margus. Aria Bactrianæ contermina est, & Arius.
 monti subiecta qui Bactrianam habet. Ea distat ab Hyrcania VI. millibus ferè sta- Margus.
 diorum. Cum ea erat etiam Dratiana, usq; in Charmaniam. Pleraq; Ariæ pars au- Aria.
 stralibus montium partibus subiacet, pars uero septentrionalibus proxima est, quæ Dratiana.
 iuxta Ariam sunt. Non longe abest Arachosia quæ australibus montium parti- Aracosia.
 bus subiacet, & usq; ad Indum flumen extenditur, ea etiam Ariana pars est. Ariæ
 longitudo est ad duo millia stadium, campi latitudo CCC. Vrbes Artacana, Ale- Artacana.
 xandria, Achaia, à conditoribus appellatæ. Hæc regio optimi uini ferax est, quod Alexandria.
 in uasis non picatis ad generationes tres perdurat. Similis est Margiana, campus Achaia.
 desertis ambitur, quapropter Antiochus Soter muro, admiratus loci naturam, cir- Vini uetustis-
simum.
 cundedit, cuius ambitus mille & quingentum erat stadiorum, atq; urbem Antio- Margiana.
 chiam condidit. Ea etiam uites optimas fert, quapropter tradunt sæpe uitis truncum Antiochus so-
ter.
 inueniri, quantum duo uiri complecti queant, racemum duorum cubitorum. Antiochia.
 Quædam Bactriæ partes, septentrionem uersus Ariæ adiacent, sed pars maxima Vitis mira
crassities.
 imminet ad auroram, ea multa est & omnium ferax, præter oleum. Ob huius Botri memorã
da magnitudo

regionis uirtutem, adeo Græci polluerunt, qui eam occupauere, ut Arianis & Indis fuerint dominati, ut Apollonius Atrammitenus refert, & plures gentes quàm Alexander subegerunt, præcipue Menander qui & Hypanim ad orientem traiecit, & usque ad Isamum progressus est, partem ipse, partem Demetrius Euthydemii filius regis Bactriorum non solum Pattallenam, sed etiam cæteram oram quæ Tefariosti dicitur, & Sigertidis regnum obtinuerunt. In summa dicit totius Arianæ tutamen esse Bactrianam. Inde usque ad Syros & Phaunos imperium protulerunt. Vrbes habuere Bactra, quæ etiam Zariaspa appellata est, per quam flumen eiusdem nominis defluens emittit in Oxum. Item & Darapsam & complures alias. Eorum erat etiam Eucratidia ab imperante cognominata. Græci qui eam tenuere in satrapias diuiserunt, è quibus Aspioniam, & Turiuam, Parthi Eucratidæ abstulerunt. Habuere etiam Sogdianam quæ Bactrianæ imminet ad auroram, inter Oxum qui Bactrianam, & Sogdianam, & Iaxartem qui Sogdios & Nomadas terminat. Olim Sogdiani ac Bactriani uita & moribus non multum à Nomadibus differebant, Bactriani alia quanto erant mitiores. Verum Onesicritus de ijs non recte dicit, quod qui iam senio morbouæ confecti sint, uiui canibus apponantur, ad hoc ipsum de industria nutritis, quos patria lingua sepulchrales uocant. Et quod ea, quæ extra metropolis mœnia sunt, munda sint, interiora uero humanis ossibus referta, & quod Alexander legem eam sustulerit. Similia ferè de Caspijs scribuntur, quod parentes inclusos famenecent, cum iam septuagesimū annum excefferint. Hoc quidem tolerabilius est, & eorum moribus conuenientius, cum Scythicum sit. Sed multo magis id Scythicum est, quod faciunt Bactriani, & profecto considerare possumus, cum Alexāder talia ibi comperiret, qualia ea esse debebant, quæ apud primos Persas, atq; etiam superiores Persarum duces fuere, qualia scilicet credibile est apud eos fuisse consuetata. Tradunt Alexandrum octo urbes in Bactriana & Sogdiana condidisse, nonnullas etiam euertisse, è quibus fuit Cariata in Bactriana, ubi Callisthenes comprehensus est, & in uincula coniectus. Paracanda uero in Sogdiana & Cyra, ultimum Cyri opus ad Iaxartem flumen conditum, quod Persici imperij cōfinium erat. Id Alexander quanquā Cyro amicus esset, tamen propter continuas rebelliones euertit. Petras etiam munitissimas cepit per prodicionem, ut petram Sisimithræ in Bactriana, in qua Rhoxanam Oxyartis filiam habuit. Item aliam in Sogdiana, & aliam secus Oxum, quam nonnulli Ariamazæ dicunt. Sisimithricæ altitudinem scribunt stad. xv. ambitum LXXX. In superiore parte planam et feracem, ut uiros quingentos alere possit. In ea Alexander & hospitio sumptuose acceptus est, & Rhoxanam Oxyartis filiam uxorem duxit. Quæ in Sogdiana erat, altitudine duplam dicunt. Circa hæc loca Branchidarum urbem sustulit, quos Xerxes secum sponte è propria terra secutos, ibi collocarat, propterea quod dei pecunias, ac thesauros, qui apud Didyma erant, ei tradidissent, Alexander eos sustulit, prodicionem & sacrilegium exosus. Ferunt amnem fluere per Sogdianam, quem Macedones pretiosum reddiderunt, quemadmodum & alia permulta, quibus partim nomina ab illis imposita sunt, partim innouata. Is cum regionem multam irrigauit, euadit in desertam & arenosam terram, atque ibi absorbetur, quemadmodum Arius, qui per Arios labitur. Ii prope Ochum effodientes, olei fontem inueniunt, nam uerisimile quidem est, ut nitrosa quædam, & aluminosa, & sulphurea, & bitu

Euthydemus.
Demetrius.
Pattallena.
Tefariosti ora.
Sigertidis regia.
Bactra opp.
Zariaspa.
Darapsa.
Eucratida.
Aspionia.
Turia.
Sogdiana.
Iaxartes.

Canes sepulchrales.
Senes canibus obijciuntur.
Caspj.

Cariata.
Callisthenes.
Paracanda.
Cyra.

Petra Sisimithræ.
Rhoxana.

Branchidarum opp.

Arius.
olei font.

bituminosa
cit admirati
xo diuersum
re, alij ab init
septemue sta
lus est, & in i
para sangas.
cum Nilum
pellabant, al
minorem na
tur. Ab Hyro
rum habitan
this. Quæ ue
telliguntur. E
dum nec adu
expeditioner
eum deducto
tem quifquar
quam Patroc
dico mari co
nec magis rec
realiquid del
tem nunc del
spium pelagu
oceanum Ima
regionem pro
fini usq; ad or
dente Colum
lo aut paulo o
millia ferè stad
mis. Restat ig
Rursum cum
lia stad. Ea d
mare scribitur
usq; in Artem
Persici maris c
iam cum extre
latitudinis orb
mus. Cumq;
rio cultro per
Ex altero uero
Miuro in circ
de Barbaris u
ac cæteram me
dis illud in me

bituminosa, terram perfluant, ita quoque pingua inueniantur. Raritas enim efficit admirationem. Ochum alij per Bactrianam labi dicunt, alij secus eam, alij ab Oxoxo diuersum, usq; ad ostia atq; australiorem, ambos in Hyrcanium mare decurrere, alij ab initio diuersum. Coire autem in unum cum Oxi alueus multis in locis sex septemue stadys latitudinem habeat. Iaxartes ab initio usq; in finem ab Oxoxo diuersus est, & in idem mare desinit. Ostia inter se, ut Patrocles uult, ad octoginta distant parasangas. Persicum parasangam alij LX. stadiorum fecere, alij CCC. & XL. Nos cum Nilum nauigaremus, alijs atque alijs mensuris utebamur, quas schœnos appellabant, ab urbe in urbem, ut idem schœnorum numerus alibi maiorem alibi minorem nauigationem contineret, qui ut ab initio traditus est, ita adhuc obseruatur. Ab Hyrcania usq; in Sogdianam ad orientem solem eunti, gentes extra Taurum habitantes, primo Persis, ac Macedonibus cognitæ fuerunt, postea etiam Parthis. Quæ uero recto tractu sunt ulteriores, ex formæ similitudine, Scythicæ esse intelliguntur. Exercitum, quântum ego sciam, aduersum eos nemo duxit, quemadmodum nec aduersum Nomadas, qui magis ad Boream uergunt, ad quos Alexander expeditionem aggressus, cum Bessum ac Sepitamenem dimisit, Bessio captiuo ad eum deducto, & Spitamene à Barbaris interempto, destitit ab inceptis. Quod autem quisquam ab India circunnaugarit in Hyrcaniam, id non satis constat, quãquam Patrocles id effici posse arbitratur. Dicunt etiam ultimam Tauri partem Indico mari contiguam, quam Imæum uocant, nec magis ad auroram excedere, nec magis recedere quàm India. Ad boreale autem latus prætereunti semper mare aliquid de longitudine ac latitudine subtrahit. Quare Miurum aperit Asiæ partem nunc describendam, quam Taurus amplectitur oceanum uersus. A quo Caspium pelagus impletur. Maxima partis huius longitudo est ab Hyrcanio mari in oceanum Imæo uicinum, stad. circiter xxx. millia, si quis secus montanam Tauri regionem proficiscatur. Latitudo autem citra x. millia. Dicitur enim ab Issico sinu usq; ad orientale mare Indis uicinum, esse ad XL. millia stad. Ab extremo occidente Columnis propinquo, ad Issicum xxx. millia. Recessus Issici sinus, aut nihil aut paulo orientior est Aminso. Longitudo ab Aminso in Hyrcaniam est x. millia ferè stad. quæ pariter progreditur cum ea quam ab Issico in Indiam dicebamus. Restat igitur dicta longitudo partis nunc peragratae xxx. millium ferè stad. Rursum cum maximæ habitabilis, quæ chlamydalestis latitudo sit xxx. ferè millia stad. Ea distantia meridionali proxima erit, quæ per Hyrcanium & Persicum mare scribitur, si totius habitabilis longitudo est LXX. millia. Si itaq; ab Hyrcania usq; in Artemisiam Babylonis sunt octo millia stad. ut Apollodorus uult, inde ad Persici maris ostium tantundem, rursumq; tantundem, uel paulo minus ad ea quæ iam cum extremis Æthiopiæ pariter & ex aduerso consurgunt, reliquum erit dictæ latitudinis orbis terrarum ab Hyrcanij maris recessu, in eius ostio quantum diximus. Cumq; Miurus sit segmentum ad partes orientem uersus, erit figura popinaria cultro persimilis, monte quidem in rectum tendente, & ex parte aciei intellecto. Ex altero uero latere maritima ora ab Hyrcanio ostio usq; Tamarum porrecta, & Miuro in circularem lineam desinente. Sed de admirabilibus quibusdam, quæ de Barbaris uulgata sunt, facienda mentio est, de ijs præsertim, quæ circa Caucasum, ac cæteram montis huius regionem habitant. Tradunt enim quibusdam Euripidis illud in more esse,

Ochus.

Iaxartes.

Parasanga Persicus.
Schami.

Taurus mons.

Imæus mons.

Miurus.

ἄνθρωποι δὲ πρὸς τὰς ἀσθενείας καὶ
 ἄνθρωποι δὲ ἀνάντα καὶ πόνων πεπαισμένοι
 χείροντας δυσμοῦντας ἐκπέμπει δόμων. id est,

Natum lugere, propter ea, in quæ uenit, mala.

At contra mortuum, quasi uitæ laboribus
 Perfunctum, efferre lætitiæ plurima ac iocis.

Sunt qui pro maximis etiam delictis neminem interficiant, sed in exilium cum
 filijs mittant. e contra Derbices. nam pro minimis quibusq; delictis iugulant, tela
 litem uenerantur, foemininum nullum sacrificant nec edunt. Iugulant eos qui se-
 ptuagesimum annum excefferint, qui genere proximi sunt eius carnes absumunt.
 Anus autem strangulant, deinde sepeliunt. Eos qui citra septuagesimum annum
 obierint non eduntur, sed sepulturæ mandant. Siginni in cæteris rebus Perfice
 uiuunt. Equis uero utuntur pusillis & hispidis, qui equitem uehere non pos-
 sunt, quadrigis iungunt, quarum mulieres sunt aurigæ, à pueritia exercitatæ, &
 quæ optime educere iudicatur, cuiusque uult, nubit. Ferunt nonnullas earum
 curare, ut capite longissimo, & fronte exporrecta uideantur, adeo ut mento emi-
 neat. Tapyri atras uestes gerunt, & comas longas, mulieres uestes candidas &
 comas breues, habitant inter Derbicas & Hyrcanos, qui fortissimus iudicatur,
 quam uult ducit. Caspij eum qui septuagesimum annum excefferit, fame necant,
 quo in solitudine exposito, euentum eminus speculantur. nam quem ab auibus è
 lectulo distrahi uiderint, foelicem putant. si à feris uel canibus, nequaquam. si à nul-
 lo, ducunt in foelicem. Quoniam Taurus Boreales Asiæ partes efficit, quas intra
 Taurum uocant, de eo prius dicendum uidetur. Hæc enim uel omnia, uel ple-
 raque in ipsis montibus sunt. Quæcunque uero Caspijs portis orientalia sunt,
 ea propter syluestrem regionem, simpliciore habent peragracionem, nec mul-
 tum refert, cum hoc, an cum alio climate connumerentur. Occidentalia autem
 omnia magnam de se dicendi copiam præbent, quare ad ea quæ Caspijs por-
 tis adiacent, procedendum est. Adiacet itaque Media occidentem uersus, regio
 sanè multa, atque olim potens, in medio Tauro sita, qui circa hæc loca multifidus
 est, & conualles magnas comprehendit, quemadmodum etiam Armeniam. Mons
 hic à Caria Lyciæq; incipiens, ibi ne latitudinem mentione dignam ostendit, nec
 altitudinem. Attollitur autem multum primo circa Chelidoneas (hæ sunt in sulc
 in initio oræ Pamphiliæ) porrectus uero ad orientem, conualles apud Ciliciam com-
 plectitur, non sanè magnas. Deinde ab eo Amanus scindit, & Antitaurus, in quo
 Comana sunt apud Cappadocas supra memoratos, atque hic in Cataonia desinit.
 Amanus ad Euphratem & Melitinam usq; progreditur, ad quam Commagena
 Cappadociæ adiacet. Deinde montes sequuntur qui trans Euphratem, sunt prædi-
 ctis continui, nisi quantum flumē per medium fluens interrumpit. Crescit Amanus
 multum in latum & altū, & multifidus est. Pars australior est Taurus, qui Arme-
 niam disternit à Mesopotamia. Hinc fluunt Tigris & Euphrates, qui Mesopo-
 tamiam circundant, & apud Babylonios inuicem cohærent, deinde in mare Persicū
 emittunt. Quorum Euphrates maior est, & plus regionis flexuoso alueo percurrit.
 Fontes habet in parte Tauri boreali, fluit ad occidentem per Armeniam, quæ
 maior appellatur, usq; in Armeniam minorem, quam à dextris habet, à sinistris
 uero Lisanam. Deinde ad austrum flexus confinijs iungitur Cappadocum, quæ
 ad

Derbicum mo-
 res.

Siginni mo-
 res.

Tapyri.

Caspij.

Intra Taurum

Tauri situs.

Chelidoneæ in
 sulc.

Amanus.

Antitaurus.

Melitina.

Comana.

Cataonia.

Commagena.

Tigris.

Euphrates.

Mesopotamia.

Lisana.

ad dextram
 na etiam So-
 atq; iterum f-
 monte Seleu-
 de in eunden-
 duo millia et
 disceditur, c-
 prenditur in
 Circum Har-
 ditur, magnu-
 res, partem al-
 que ad Iberas
 surgunt, usq;
 rachoathram
 præterea orie-
 uocantur, auf-
 roram tenden-
 Armeniam c-
 In his est Ma-
 magisq; elatu-
 montanæ reg-
 grium mont-
 supra Babyl-
 diam uero Co-
 comprehend-
 quentes quæ ci-
 cent. Hoc itaq;
 rum collocam-
 tosthene uero
 quæ ab eo sigill-
 climatū term-
 portarum ad a-
 nia, septentri-
 contingunt. H-
 diæ pars extra T-
 alteram maiore
 ci imperij capu-
 (frigida enim e-
 lonē. Altera pa-
 cedonibus sub-
 ratus, regionem
 rant. In postea c-
 ris, postremo c-
 Mediæ uero m-
 ca Hyrcanij m-

ad dextram relinquit, ad sinistram Commagenorum confinia, rursumque à Sicinfi-
na etiam Sophena maioris Armeniæ, ad sinistram relicta progreditur in Syriam
atque iterum flexum alium capit in Babylonios, & Persicum sinum. Tigris ex eodem
monte Seleuciam illatus ad Euphratem accedit, ibique efficit Mesopotamiam, dein-
de in eundem sinum intrat. Euphratis ac Tigridis fontes inter se distant ad stadia
duo millia et quingenta. Taurus itaque septentrionem versus in multos quasi ramos
discinditur, quorum unus est Antitaurus, sic enim ibi appellatur. Is Sophenam com-
prehendit in conualle quadam, quæ inter eum iacet, atque Taurum ultra Euphratē.
Circum Armeniam minorem, protinus post Antitaurum mons quidam exten-
ditur, magnus atque multifidus, cuius partem Polyarrhē, partem Moschicos mon-
tes, partem alijs nominibus uocant. Hi Armeniam omnem comprehendunt, us-
que ad Iberas & Albanos, deinde alij ad auroram Caspio mari imminentem con-
surgunt, usque in Mediam Atropatinā, ac etiam maiorem. Has montium partes Pa-
rachoathram uocant, atque eas etiam quæ usque ad Caspias portas & ulterius tendunt,
præterea orientem versus Boreales montes, qui Ariæ coniunguntur. Boreales sic
uocantur, australes uero ultra Euphratem & Cappadociam, et Cōmagenam ad au-
roram tendentes, hic ipse mons in initio Taurus uocatur, Sophenam cæteramque
Armeniam determinans à Mesopotamia. Sunt qui Gordyæos montes uocent.
In his est Mafius mons, qui supra Tigranocertam Nisibim iacet. Postea magis
magisque elatus Niphates appellatur. Hoc in loco sunt Tigridis fontes ad australe
montanæ regionis latus. Deinde iugum à Niphate magis ac magis extensum, Za-
grium montem efficit, qui Medos Babyloniosque determinat. Post Zagrium
supra Babylonios Elymeorum ac Parætasinorum montes sequuntur, supra Me-
diam uero Cossæorum regio. In medio est Media & Armenia multos montes
comprehendens, & colles, & campos, & conualles non paruas. Gentes etiam fre-
quentes quæ circum paruos montes habitant, & magna ex parte latrocinium exer-
cent. Hoc itaque pacto Armeniam Mediamque, cuius sunt Caspiæ portæ, intra Tau-
rum collocamus. Hæ gentes ad nos sunt boreales, quoniam & intra Taurum. Era-
tosthenes uero cum diuisionem in partes australes fecisset, in locis borealibus, & ijs
quæ ab eo sigilla appellantur, partim borealia nominans, partim australia, amborum
climatum terminum Caspias portas ostendit. Iure quidem australiora Caspiarum
portarum ad auroram tendentia, australia ostendit, è quibus est Media & Harme-
nia, septentrionaliora uero borealia secundum alium atque alium locorum ordinē
contingunt. Hoc fortasse idcirco non aduertit, quia nulla nec Armeniæ nec Me-
diæ pars extra Taurum est, austrum uersus. Media est in partes duas diuisa, quarum
alteram maiorem uocant, cuius metropolis sunt Ecbatana, magna ciuitas & Medi-
æ imperij caput, qua nunc etiam Parthi regia utuntur. Nam reges ibi æstatē agunt,
(frigida enim est Media) hyemem uero Seleuciæ, quæ secus Tigrim est, prope Baby-
lonē. Altera pars est Media Atropatia ab Atropato duce nominata, qui ne ea Ma-
cedonibus subigeretur, obstetit, cum maioris Mediæ pars esset. Is postea rex decla-
ratus, regionem hanc per sese posuit, & ex illo successores ad hoc usque tempus perdu-
rant. Ii postea cum Armeniorum regibus affinitatem coniungere, postea cum Sy-
ris, postremo cum Parthis. Hæc regio Armeniæ, & Matianæ ad orientē adiacet,
Mediæ uero maiori ad occidentem, utriusque ad aquilonem. Habitantibus autem cir-
ca Hyrcanij maris recessum & Matianam, ab austro iacet. Ea satis opibus pollet

Sicinfi-
Sophena.Tigridis fons
Euphratis fonsTaurus.
Tauri rami.Sophena.
Polyarrhes.
Moschici mon-
tes.

Parachoathra

Gordyæi.

Mafius.

Tigranocerta
Nisibis.Niphates.
Zagrium.Elymei mon.
Parætasi.Cossæi.
Armenia.

Media.

sigilla.

Ecbatana.

Seleucia.

Atropatia.
Atropatus.

Matiana.

(ut Apollonides ait) nam equitum x. millia, peditum xl. millia exhibet. Lacum
 Spaua. habet nomine Spaua, in quo sales nascuntur & congelascunt, ij pruritum dolo-
 remq; efficiunt, morbi remedio est oleum. Si quis uestes in eum per imprudentiam
 lauandi gratia immerferit, aqua dulcis exustas emendat. Ii ualidos uicinos habent
 Harmenios & Parthos, à quibus sæpe aliquid circunciduntur, resistunt tamen &
 ablata recuperant, quemadmodum Simbacem ab Harmenijs receperunt, qui sub
 Romanis erant, & ipsi ad Cæsaris amicitiam accessere. Colunt simul etiã Parthos.
 Gaza. Eorum regia æstiualis est, Gaza in campo sita & Vera castellum munitissimum
 Vera. quod Antonius in Parthica expeditione obsedit. Id ab Araxe flumine, quod Har-
 Araxes. meniam & Atropatiam terminat stadijs abest duobus millibus quadringentis, ut
 Adelphius. Adelphius refert, qui Antonio familiaris, illius in Parthos expeditionem conscrip-
 psit, in qua ipse & affuit & præfuit. Cætera huius regionis loca opulenta sunt. Se-
 ptentrionalia uero montana, & aspera, & frigida, Caddusiorum montanorum &
 Cyrcij. Amardorum domicilium, necnon Tapyrorum, Cyrciorum & eiusmodi alio-
 rum, qui latrones extorresq; sunt. Nam Zagrus & Niphates gentes has sparsas
 Cartij. habent, & Cartij & Amardi, qui in Persia & Armenia sunt, adhuc eodem nomi-
 Caddusij. ne appellati, eandem formam seruant. Caddusij peditum multitudine non multũ
 ab Arianis superantur. Hi sunt iaculatores optimi, in locis asperis pedites pro equi-
 tibus pugnant. Antonij expeditionem, non loci natura grauem reddidit, sed uiarũ
 Antonij in Par-
 thos expeditio
 Artauasdes. Artauasdes rex Harmeniorũ, quem illi sibi insidiantem consilij participem fe-
 cit, ac bellicæ sententiæ compotem. Eum tamen quanquam sero ultus est, postquã
 multorũ malorum causa Romanis extitisset, tum ipse, cum ille quisquis uiam Zeu-
 gmate, quod est iuxta Euphratem quousq; in Atropatiam perueniatur octo millia
 stadiorũ ultra duplũ rectæ uia per montes regressus, & anfractus effecit. Media
 maior olim totius Asiæ dominata est, Syrorum imperio subacta, postea à Cyro
 ac Persis, ea tanta potentia sublata est, sub Astyage tamen multum patriæ dignita-
 tis seruauit. Erant enim Ecbatana Persarum hybernaculum, & Macedonum,
 Media. qui subactis illis Syriam habebant. Nunc etiã Parthorum regibus eundem us-
 Cossæi. sum & tutelam præstant. Media ab oriente Parthia terminatur, Cossæorumque
 † Ἰνδοίαν
 ἑσπέρων. montibus latrocinium † exercitium. Hi olim cum aduersum Susios & Babylo-
 nios Elymeorum socij essent, sagittariorum xlii. millia exhibebant. Nearchus re-
 Mardi. fert quatuor esse gentes, quæ latrocinium exercebant, earum Mardi Persis erãt fini-
 Vxij. timi. His atque Susijs Vxij & Elymæi, Cossæi autem Medis, atque omnes tribu-
 Elymæi. tum regibus pendebant. Cossæi etiã cum rex æstate Ecbatanis peracta, Babylo-
 nem descenderet, dona accipiebant. Horum audaciam Alexander contudit, hys-
 me eos adortus. Media itaq; ab oriente ijs terminatur & Paræsitacenis, qui etiã
 Paræsitaceni.
 Caddusij. montani sunt & latrones, ac Persis contigui. A septentrione Caddusijs & alijs cir-
 Apolloniatis. ca Hyrcanium mare habitantibus, de quibus paulo ante pertractauimus. Ab au-
 Sitacyna. stro Apolloniatide, quam Sitacynam ueteres appellabant, item Zagro apud quem
 Zagrus. Sabatica est, quæ ad Mediam pertinet, quidam eam ad Elymæam dicunt pertinere:
 sabatica. Laodicea. ab occidẽte Atrapijs & Armeniorũ quibusdã. Sunt etiã Græcæ urbes in Media
 Laodicea. à Macedonibus cõditæ, è quibus est Laodicea, Apamia, & Rhaga, quæ apud Rha-
 Apamia. Rhaga. gas est. Rhagam Nicator condidit, & Europum nominauit, Parthi uero Arfaciã.
 Nicator. Europum. Ea australior est, q̃ Caspiæ portæ, quingentis ferè stad. ut Apollodorus Adramyte-
 Arfaciã. tinus ait. Media itaq; magna ex parte alta est & frigida, cuiusmodi sunt montes Ec-
 batanis

batanis immi-
 deniq; septem-
 Regio uero qu-
 omnia fert, pr-
 & Armenia e-
 non uocatur, p-
 fliscuntur, in-
 equos, quibus
 alij ex Harme-
 thia præ Græc-
 trit, eo quod ib-
 quo Medicus
 præstat, siue pr-
 per eos qui su-
 Media itaq; ta-
 ea uidetur qua-
 per Sigrianam
 nis cõcordant
 annis pendan-
 uium l. millia
 Harmenijs ije-
 rum rerum au-
 successerunt. I-
 dium, & cultu
 facta est. Idq; u-
 cata tunica, &
 gestamina uide-
 te rubrum mar-
 sij. Hi post sub-
 adeo honesti &
 bus muliebria
 quæ ibi imper-
 Nam ea faciem
 menta esse laso-
 mons quidam
 Medæ est & u-
 successor, regio
 menia & regio
 hoc Medorum
 gere, qui fortiss-
 qui mos & ad
 non licet. Eode
 habeant quan-
 ra Media regi
 arborum fruc-

batanis imminentes, & qui apud Rhagas & Caspias portas confurgunt, ac omnes denique septentrionales partes usque in Matianam & Armeniam huiusmodi sunt. Regio uero quae sub Caspijs portis in humili & concauo solo iacet, opulenta est, & omnia fert, praeter oleam, quae & si ibi nascitur, arida tamen est & sicca. Haec regio & Armenia eximie pascendis equis apta est, unde pratum quoddam Hippoboton uocatur, per quod iter faciunt, qui ex Persia & Babylone in Caspias portas proficiscuntur, in eo pasci dicunt equorum L. millia, quae armenta regia sunt. Nisaeos equos, quibus reges utebantur, optimos, ac magnos, alij hinc genus habere dicunt, alij ex Armenia propriam quandam formam habentes, quemadmodum Parthia praeter Graecis, exterisque, qui apud nos sunt. Et herbam quae praecipue equos nutrit, eo quod ibi abundet, proprie Medicam uocamus. Haec regio silphium fert, a quo Medicus succus appellatur, Cyrenaico longe inferior, nonnunquam etiam illi praestat, siue propter locorum diuersitatem, siue quod stirps speciem mutet, siue propter eos qui succum exprimunt atque conficiunt. Unde etiam ad usum reconditur. Media itaque talis est. Eius latitudo ac longitudo penes par. Maxima eius longitudo ea uidetur quae est a Zagri transitu, qui uocatur Medica porta, ad Caspias portas per Sigrianam stad. IIII. milliū supra centū. Cum magnitudine & opibus regionis concordant ea, quae de tributis traduntur. Nam cum Cappadoces Persis quotannis pendant, praeter argentū, mille & quingentos equos, mulorum duo millia, ouium L. millia, duplū ferē horū Medis pendebant. Mores magna ex parte Medis & Armenijs ijdem sunt, propterea quod etiam regio similis est. Tradunt Medos multarum rerum auctores Armenijs fuisse, ac prius etiam Persis, qui in potestate Asiae successerunt. Nam quae nunc Persica schola dicitur, & equitandi & sagittandi studium, & cultus, & ornatus, & religiosa a subditis in reges ueneratio, a Medis profecta est. Idque uerum esse uestitus declarat. Nam tiara, & citharis, & pileus, & manicatae tunicae, & anaxyrides in frigidis & borealibus locis, quales sunt Medici, apta gestamina uidentur. In australibus uero nequaquam. Persae autem magna ex parte rubrum mare accolunt, magis enim meridionales sunt, quam Babylonij, uel Sij. Hi post subactos Medos quaedam sibi uendicauere, quae Medorum erant, & adeo honesti & regij uictorum mores uincensibus uisi sunt, ut pro nudis ac leuibus muliebria gestare, & uelamentis contegi paterentur. Sunt qui dicant Medeam quae ibi imperauit, quemadmodum Iason, uestem hanc prius commonstrasse. Nam ea faciem suam occultabat, cum pro rege exiret. Dicunt etiam Iasonis monumenta esse Iasonia, quae illi a Barbaris posita in honore maximo habentur. Est etiam mons quidam ingens supra Caspias portas ad laeuam, qui Iasonius appellatur. Medae est & uestis & regionis nomen. Dicitur praeterea Medus eius filius regni successor, regioni nomen imposuisse. His concordant Iasonia, quae sunt in Armenia & regionis nomen, & alia permulta, de quibus postmodum dicemus. Atque hoc Medorum est, quanquam non omnium, sed montanorum, eum in regem eligere, qui fortissimus sit. Illud quoque Medorum est reges uxores multas habere, qui mos & ad montanos, & ad omnes permanat, pauciores autem quam septem non licet. Eodem modo proditum est, mulieres pulchrum sibi existimare, ut uiros habeant quamplurimos, pauciores quinque calamitatem ducere. Cum cetera Mediae regio summe opulenta sit, septentrionalis montana tenuis est, quare arborum fructibus nutriuntur. Ex malis siccis ac tritis massas conficiunt, ex

Hippoboton.

Nisaei equi.

Medica herba.
Medicus succus.

Medica porta.

Persica schola.

Persarum fines.

Tiara.

Citharis.

Pileus.

Manicatae tunicae.

Anaxyrides.

Medea.

Iasonia.

Iasonius mons.

Medus.

Medorum regis.

Medis uxores multae.

Medorum cibis.

ex amigdalis tostis panes, è radicibus quibusdam uinum exprimunt, ferinis carni-
 bus utuntur, mitia pecora non alunt, ac de Medis quidem hæc. De totius autem
 Mediæ Nomadibus, quoniam ij propter Persarum potentiam Persis accessere,
 cum de illis loquemur, mentionem faciemus. Australes Armeniæ partes Taurū
 obijciunt, qui eam ab omni regione dirimit, quæ inter Tigrim est atq; Euphratem,
 quam Mesopotamiam uocant. Orientales uero Mediæ maiori, & Atropatiæ sunt
 contiguæ, septentrionales sunt montes Parachoatræ Caspio mari imminentes. Itē
 Albani & Iberes, & Caucasus, qui gentes has circuit, & Armeniæ & Moschicæ,
 & Colchicis montibus contiguus est, usque ad eos, qui Tibarani appellantur. Ab
 occasu sunt gentes hæ, atque Paryadra, & Cydisa usque in Armeniam minorem
 & fluuialem Euphratis regionem, quæ Armeniam à Cappadocia dirimit, & Cō-
 magena. Nam Euphrates à boreali Tauri latere exoriens, primo per Armeniam
 fluit occidentem uersus, deinde ad austrum flexus inter Armenios & Cappado-
 cas & Commagenos Taurum rescindit. Egressus uero, cum prope Syriam perue-
 nerit, ad hyemales ortus reuertitur usque Babylonem, & ad Tygrim Mesopota-
 miam efficit. Ambo in Persicum sinum finiunt. Circuniacentia quidem huiusmo-
 di sunt montana ferè & aspera omnia, paucis exceptis Mediam uersus. Rursus di-
 cti Tauri incipientis ab ulteriore Commagenorum, & Melitinorum regione,
 quam Euphrates facit, est Mafius mons, qui ab austro in Mesopotamia Mygdo-
 nibus imminet, apud quos est Nisibis. A parte autem septentrionali est Sophena,
 inter Mafium & Antitaurum, qui ab Euphrate Tauroq; initium sumens ad orien-
 tales Armeniæ partes definit, & Sophenam Mediæ complectitur. Ex altera par-
 te habet Acilisenam inter Taurum sitam, & Euphratis Mesopotamiam, priusq;
 is ad austrum deflectat. Carathiocerta Sophenæ regia est, Mafio orientem uersus
 iuxta Gorgodylenam Niphates mons imminet. Deinde ab ijs ex quo Euphrates
 & Araxes fluunt alter ad ortum, alter ad occasum. Deinde Nibarum usque in Me-
 diam extenditur. Quomodo autem Euphrates fluat dictum est. Araxes ad orien-
 tem illatus usq; in Atropatiā ad occasum septentrionemq; deflectit, & primo Aza-
 ra præterlabitur, deinde Artaxata Armeniæ urbem, postea per Araxinum cam-
 pum in mare Caspium emittit. Multi montes & multi colles sunt in Armenia, in
 quibus non facile uitis nascitur, multæ etiam conualles, aliæ modicæ, aliæ opulen-
 tæ, quemadmodū campus Araxinus, per quē Araxes fluens ad extrema Albanicæ
 & in mare Caspiū egreditur. Postea est Sacassena, quæ & Albanicæ & Cyro flumi-
 ni finitima est, deinde Gogarena. Tota hæc regio fructibus ac domesticis arbori-
 bus affluit, & ijs quæ semper uirent, fert etiam oleum. Armeniæ pars est Fannena
 & Cōmisena & Orchistena, quæ equis abundat. Choræna uero & Cambyseña
 septentrionales, & ualde niuales sunt, Caucasij montibus uicinæ, & Iberiæ & Col-
 chidi, ubi iter agentes in summis montium cacuminibus niue obrui dicunt. Nam ibi
 plurima cadit, unde baculos habent ad eiusmodi pericula, quos in summā niuem
 respirandi gratia exerant, et ut eo signo auxiliū ab aduenientibus cōsequantur. Qua
 propter sæpe effossi seruantur. In niue glebas quasdam cōcauas congelascere prodide-
 runt, aquā optimā tanq; in tunica cōtinentes. In niue animalia quædam cōcreari,
 quæ Apollonides uermes appellat, Theophanes uero montanas teredines atq; in
 illis aquā optimā contineri, & ruptis tunicis bibi. Horū animalium generationem
 talem putant, qualem culicum, ex flumine & bractea metallorum, Tradunt Armeni-
 am

Armenia.
Mesopotamia.

Parachoatræ
mon.

Caucasus.

Tibarani.

Paryadra.

Cydisa.

Euphrates.

Melitini.

Mafius mons.

Nisibis.

Sophena.

Acilifena.

Carathiocer-
ta.

Gorgodylena.

Niphates.

Nibarum.

Araxes.

Azara.

Araxinus cap.

Artaxata.

Sacassena.

Gogarena.

Fannena.

Commisena.

Orchistena.

Choræna.

Cambyseña.

Baculi ad spi-
radum niue op-
pressis.

Vermiū aque.

niam cum pri
 imperatores f
 quibusdam al
 re, & uicinis le
 ropedam, lber
 garenam, tran
 nam, quæ Ha
 nam, & regio
 us lingue esse
 nibal Artaxia
 nes Atropati
 caput. Ea in fl
 præter Isthmu
 castella quæda
 ni seruabantur
 Ador prodidi
 mures ademer
 in mare Ponti
 recte. In Caspi
 gris. Sunt etia
 Ceruleanus ir
 greditur auter
 etiam Thoati
 ea eius aqua n
 xta Niphater
 nomen habet.
 huiusmodi aq
 men in uoragi
 oritur iuxta C
 dextris Gordy
 niestra eandem
 potamiam fec
 per ipsam Bab
 a nobis dicta f
 Alexander M
 & alia metalla,
 cant, Calchæ p
 dia, unde Nyf
 pes quotannis
 nio præter alio
 Mediā cum eo
 ressed etiā Alb
 regionis indic
 rā argenti scri
 nās drachmas

niam cum prius parua esset, ab Artaxia & Zariada auctam, qui magni Antiochi imperatores fuere, quo superato, alter Sophenæ & Amisenæ, & Odomantidi, & quibusdam alijs, alter regioni quæ circa Artaxata est imperantes, multum coaluerunt, & uicinis loca plurima abstulerunt. Medis Caspianam & Phaunitem, & Basoropedam, Iberibus circummontanam Pæadri regionem, & Chorzenam, & Gogarenam, trans Cyrum. Chalybum gentibus & Mosynæcis Parenetam & Xerxenam, quæ Harmeniæ minori conterminæ, uel eius partes sunt, Cataonibus Aclisinnam, & regionem quæ circa Antitaurū est. Syris uero Tamonitam, ut omnes unius linguae essent. Harmeniæ urbes sunt Artaxata, Artaxiasata appellata, quam Annibal Artaxiæ regi condidit. Item Arxata, ambæ prope Araxem. Arxata iuxta fines Atropatiæ, Artaxata apud Araxinum campum bene habitata, & eius regionis caput. Ea in flexu quodam iacet, qui peninsulam facit, pro muro flumen opponit, præter Isthmum, quem & fossa & uallo clausum habet. Non procul ab urbe sunt castella quædam munitissima, Babyrsa & Olana, ubi Tigranis Artabasdæ thesauri seruabantur. Alia secus Euphratem erant. Sed Artageras, qui custodia præerat Ador prodidit. Id etiam Cæsaris imperatores diuturna obsessio ceperunt, atque mures ademerunt. Multi annes sunt in Harmenia, sed clarissimi Phasis & Lycus in mare Ponticum exeuntes. Antisthenes Thermodontem pro Lyco posuit non recte. In Caspium Cyrus & Araxes emittunt, in Rubrum mare Euphrates & Tigris. Sunt etiam in hac regione magni quidam lacus, è quibus est Mantianus, qui Ceruleanus interpretatur. Is post Mæotim maximus est, ut ferunt, aquæ salis, progreditur autem usque in Atropatiam, & salis fontes habet. Arsenus uero quem etiam Thoatin uocant, nitrosus est, unde uestes dilacerat, ac rumpit, & propterea eius aqua non bibitur. Per hunc lacum Tigris fertur, à Montana regione iuxta Niphatem ruens, propter celeritatem undam impermixtam seruant, unde & nomen habet. nam Medi sagittam Tigrim uocant. Lacus hic uarios pisces fert, cū huiusmodi aquæ unius formæ pisces habere soleant in interiore lacus recessu, flumen in uoraginem quandam incidens, & longo spatio subter terram delatum exoritur iuxta Chalonitim, inde iam ad Opam & Semiramidis murum defertur, à dextris Gordyæos & totam Mesopotamiam relinquens. E contra Euphrates à sinistra eandem regionem habet, cum uero inter se iam appropinquarent, ac Mesopotamiam fecerint, alter per urbem Seleuciam fertur, Persicum sinum uersus, alter per ipsam Babylonem, ut in ijs patet quæ aduersus Eratosthenem & Hipparchū à nobis dicta sunt. Auri metalla in Syspiretide effodiuntur, apud Cambala, ad que Alexander Memnonem cum militibus misit, sed id ab indigenis relatum est. Sunt & alia metalla, eius scilicet quæ Opandix dicitur, quam Harmenium colorem uocant, Calchæ per similem. Hac regio nō minus pascendis equis apta est, quàm Media, unde Nysæi equi, quæ Persarū reges utuntur hinc sunt, & Harmeniæ Satrapes quotannis per se xx. millia pullorū ex Mithracina mittebat. Artuasdes Antiochio præter alios equos cataphractorū instructorum septem millia ostendit, cum in Mediā cum eo ingressus est, quorū equorū nō Medi solū et Harmenij studiosi fuerunt, sed etiā Albani. nam illi cataphractis utuntur. Non parū diuitiarū et opū huius regionis indicium est, quod cū Pompeius Tigrani patri Artabasdæ sex millia talentorū argenti scripsisset, mox Romanorū copijs uiritim distribuit, militi quinquagenas drachmas, centurioni millenas, singulis præfectis prouinciæ et chiliarchis talen-

Artaxias.
Zariadas.
Odomantis.
Phaunites.
Basoropeda.
Pæadrius.
Pareneta.
Xerxena.
Cataones.
Aclisina.
Tamonita.
Artaxata.
Artaxiasata.
Babyrsa.
Olana.
Artabasdæ thesauri.
Artageras.
Ador.
Phasis.
Lycus.
Thermodon.
Cyrus.
Araxes.
Euphrates.
Mantianus.
Ceruleanus lacus.
Arsenus.
Thoatin.

Tigris unde appellatus.

Chalonitis.
Opa.
Gordyæi.

Syspiretis.
Cambala.

Opandix.

Artuasdes.

Tigranes.
Artabasdæ.

tum. Regionis latitudinem Theophanes tradit, schœnorum centū longitudinem duplam, quadragenū stad. schœnum faciens, in quo ueritatem transgredi uideatur. Est ergo ueritati proximum ponere longitudinem ab illo dictam, latitudinem dimidium, uel paulo plus. Harmeniae natura ac potentia est huiusmodi, sed anti-
 quus quidam sermo perhibetur de hac gente. Harmenius ex Harmania Thessalicae urbe, quae inter Pheras & Larissam iacet, iuxta Boebeida, ut dictum est, cum Iasonem in Harmania militauit. Cyrillus uero Pharsalius, & Medius Larissaeus, qui cum Alexandro militarunt, dicunt ex huius nomine Harmeniam appellatam. Eos autem qui cum Harmenio erant Acilesinam habitasse, quae prius sub Sophinis erat. Alios uero in Syspiretide usque in Chalachanam & Diabenam extra Harmeniae montes. Atque Harmeniaca uestem Thessalicam dicunt, id est longas tunicas, quas in tragœdijs Aetolicas uocant, cingunt quoque circa pectus, in praetextis etiam tragici Thessalos sunt imitati. Opus enim illis fuit aliquo tali accommodato habitu. Thessali enim, ut par est, quia longas uestes gestant, cum inter omnes Graecos ualde boreales sint, & quia frigidissima loca incolunt, aptissimam imitationem, id est poetarum personarum cultum praebuerunt. Equitandi quoque studium tam his quam Medis simile Thessalicum dicunt. Iasonis autem expeditionem, Iasonia testantur, quae à principibus sunt structa, quemadmodum à Parmenione Iasonis templum, apud Abderam. Araxem uero ex Penei similitudine, & eodem nomine ab Harmenio uocatum putant. Nam & ille Araxes uocatus est, eo quod Ossa ab Olympo, ac etiam Tempe. Hunc uero in Harmania è montibus delapsum, & subiecta planitie olim diluta cum exitum non haberet dilatatum prodidit. Iasonem uero Tempe imitatum, uiam fecisse, per quam nunc aqua in mare Caspium decurrit, unde Araxinus campus nudatus est, per quem amnis defertur in Cataractem. Haec quae de Araxe dicuntur, rationem aliquam habent. At quae Herodotus dicit, non ualde sunt uerisimilia. Dicit enim eum ex Mantiana profluentem, in quadraginta amnes scindi, & Scythas Bactrianosque diuidere. Hunc secutus est Callisthenes. Ex Aenianis alios Vitia dicunt habitasse, alios ultra Harmenios, supra Abum & Imbarum qui Tauri partes sunt. Abus prope uiam est quae Ecbatana fert iuxta Baridis templum. Dicuntur etiam Thraces quidam Saraparae appellati, id est decapitatores, ultra Harmeniam habitasse, prope Guranios ac Medos, homines profecto immanes, indociles & montani, bracati, ac decapitatores. Sic enim Saraparae significant. De Media autem dictum est in rebus Medicis. Quare ex his omnibus colligi potest, Medos Harmeniosque è Thessalis esse, ab Iasone & Medea ortos. Ac de antiquis quidem haec. Recentiora uero à Persis ad nostra usque tempora, in summam sic dicuntur, quod Persae Harmeniam tenuerunt, postea Macedones, qui Syriam Mediamque habuere, postremus Orontes ex Hydarni genere, unius ex septem Persis, postea ab Imperatoribus magni Antiochi, qui cum Romanis bellum gessit Artaxia scilicet ac Zadriada in partes duas diuisa est. Ii enim permittente rege, imperauerunt, quo superato Romanos adorti, ac reges nuncupati, per sese fuerunt. è genere Artaxiae fuit Tygranes is, qui eam habuit, quae proprie Harmania est appellata. Ea Medis, Albanis, & Iberibus contigua erat usque in Colchidem & Cappadociam, quae iuxta Euxinum est. E Zadriada fuit Artanes Sophenus, qui australes partes habuit, eas maxime quae uergunt ad occidentem. Hic à Tygrane deletus est, qui quanquam rerum omnium potitus, uaria tamen fortuna usus est. Nam in

initio

initio apud P
 reuersus est. A
 & loca circum
 Mesopotami
 transgressus. I
 que Zeugma,
 nibus XII. Gr
 uersum Mich
 suas dimissis,
 in paruū uicu
 eius filius, qua
 uero quam A
 dit. Nam uinc
 nus, ac primu
 ges sub Caesar
 tam Medi, qu
 Harmenij, cur
 seruos ac serua
 eius, filias su
 dentur,
 dotus
 be

D Vodecir
 Galatian
 ciuitatem Pon
 Pamphiliam, C

initio apud Parthos obses fuit, deinde LXX. Armeniæ uallibus in pretium datis, reuersus est. Auctus uero, loca ea recepit, & Parthorum regione uastata, Perinium Perinium. & loca circum Arbela, Atropatinum quoque, & Gordyæum, & cum his reliquam Arbela. Mesopotamiam subegit, præterea Syriam, Phœniciamque uicinitatem cepit, Euphratem transgressus. Inde plurimum elatus, urbem condidit prope Iberiam, inter hanc atque Zeugma, quod iuxta Euphratem est, quam Tigranocerta nominauit, hominibus XII. Græcarum urbium, à se uersarum, congregatis. Sed Lucullus qui aduersum Mithridatem bellum gessit, continuo subsequutus, habitatoribus in sedes suas dimissis, opus quod adhuc erat imperfectum, facto impetu demolitus est, atque in paruū uicium redegit, Tygrane ex Syria ac Phœnicia pulso. Artabafdes autem eius filius, quandiu mansit in amicitia populi Ro. tandiu fuit fortunatus. Postea uero quàm Antonium in Parthico bello Parthis prodidisset, perfidiæ poenas dedit. Nam uinctus ab eo Alexandriam ductus, & contumeliose per urbem circumlatus, ac primum custodiæ traditus, deinde interemptus est. Post illum multi reges sub Cæsare ac Romanis fuere, & nunc etiam sunt. Omnia Persarum templam Medi, quàm Armenij in ueneratione habent, Tanaidis templa præcipue Armenij, cum in cæteris locis ea ædificantes, tum etiam in Acilesina dedicant illis seruos ac seruas, quod ideo minus est mirandum, quod etiam nobilissimi gentis eius, filias suas dedicant, quibus lex est, ut diu apud deam prostitutæ nuptui dentur, nullo renuente talibus coniugari. Huiusmodi quiddam Herodotus de Lydis commemorat, quæ omnes meretricantur, & tam benigne amatoribus suis utuntur, ut eos hospitio suscipiant, & dona dent plura etiam quàm accepere, quippe quæ à copiosis dotibus suppeditantur. Accipiunt tamē non quoscunq; hospites, sed eos maxime qui æque sint digni.

Zeugma.
Tigranocerta.

Artabafdes.

Tanaidos
templum.
Acilesina
dedicatio.

LIBRI VNDECIMI FINIS.

ARGUMENTVM DVODECIMI LIBRI.

DVodecimus reliqua Ponticæ regionis continet, ac deinceps Cappadociam, Galatiam, Bithyniam, Mysiam, Phrygiam, Maoniam, & ante hæc Sinopen ciuitatem Ponticam, & Heracleam, & Amasiam. Præterea Isauriam, Lyciam, Pamphiliam, Ciliciam cum insulis, montibus, ac fluminibus adiacentibus.